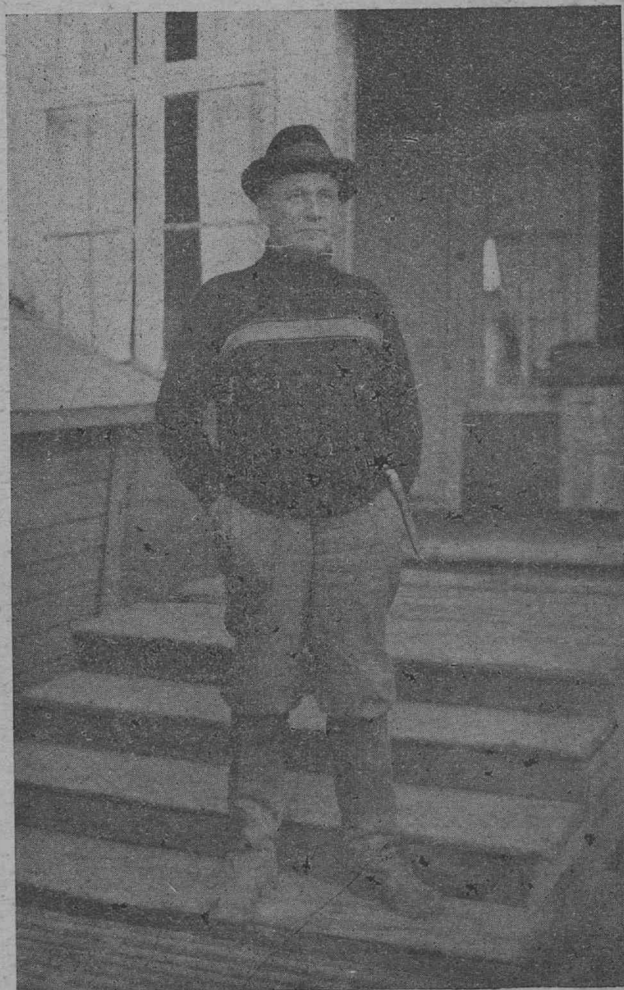
N:o 9
15. IX. 1930.

Aktivisti

HERÄÄ SUOMI!
Sanoista tekoihin!

Suomalainen talonpoika arkioloissa.

Wihtori Kosola talonsa rappusilla.

Irtonumero 3 mk.

TOIMITUSKUNTA:

K. R. Kares. Vihtori Kosola (vastaava päätoimittaja). Iivari Koivisto. Vihtori Herttua. Vilho Viita (toimitussihteeri). Yrjö Nikula (taloudenhoitaja). Kustaa Lahdensuo. Antti Isotalo. Paavo Osola. Heikki Jokilahti. Juho Ekola. O. A. Hokkanen. Juho Tala. R. von Essen. Hille Sipilä. Arvo Sihto. Martti Rantanen. Kalle Varpula. Viljo Knaapi. V. Särkijärvi. Lenni Laakso. Onni Porkka. Matti Similä. Heikki Alamäyry. Lauri Haikola.

Kuinka paljon murheita ja vastoinkäymisiä

me vielä tarvitsemme?

Ne kauniit kuvitelmat Suomen kansan yksimielisyydestä ja isänmaallisuudesta, jotka talonpoikaismarssin aikana jo uskalsivat mieleen hiipiä, ovat saaneet monta ankaraa kolausta päivä päivältä siitä lähtien. Määrätön ja mittaamaton näkyy olevan se itsekkyyden paljous, mikä suomalaiseen luonteeseen kätkeytyy. Suurimpina etsikkoaikoinaankaan ei kansakunta sitä itsessänsä voita. Ei sittenkään, vaikka sitä on vuosisataisten äärettömien kärsimysten ja koettelemusten kautta johdateltu. Ja vaikka sanotaan, että kärsimys kirkastaa.

Niin pian kuin jouduttiin käytännöllisiin vaalipuuhiin, tuli entinen eripuraisuus ja juonitteluhalu esille. Vanhat puoluepukarit ja puolue-elimet katsoivat aikansa tulleen, ryhtyivät ensin salakähmäiseen sitten yhä rohkeampaan julkiseen toimintaan hajaannuksen aikaansaamiseksi. Lapuanliikkeen julistus ja vaaliohjeet eivät velvoittaneet näitä vanhoja juonittelijoita käytännössä mihinkään. Itsekkyyden ja suomalaisen luonteen eripuraisuuden ja kateuden näytettä koetettiin tosin peitellä keksityillä tekonimityksillä, jotta vielä ulkokullaisuus koristaisi tuon ruman asian.

Onhan käynyt monessa paikassa niin, että miehet, jotka ovat päivän helteen kantaneet, niinkuin sanotaan, jotka nyt sekä aina ennenkin ovat työnsä ja aikansa uhranneet isänmaan asioille, onkin nyt tärkeimmällä hetkellä pantu syrjään. Vieläpä sellaiset, joilla on takanaan huomattavaa kommunismivastaista eduskuntatyötä. Sen sijaan on jälleen sukeltautunut esille miehiä, jotka tunnetaan ihan suurimmiksi lehmäkauppiaiksi, jotka ovat seilanneet puolueesta puolueeseen aina sen mukaan kuinka kurssi on näyttänyt olevan ja mistä ministerisalkku näyttää helpommin lähtevän. Ja jotka ovat tässä pelissä olleet niin häikäilemättömän julkeita, että ovat rahalla ostaneet itselleen edustuksen toisessa puolueessa, kun entinen on kettunsa hyljännyt.

Kun näin rämettynyttä ja matalaa on meillä puolue-elämä ja kun kansan kaunis nousu sitä vastaan ei vielä ole kyennyt sen monipäistä käärmettä hillitsemään, niin näemme kuinka valtavan suuri työ Lapuanliikkeellä vielä on edessään. Sillä muuten täällä eivät asiat parane, ellei kansa saa tuota myrkkyä valavaa puoluekyytä nujerretuksi. Olisi toki luullut, että nyt, kun on kansan vakava etsikkoaika, olisi kaikkialla kutsuttu kerrankin esille miehet, joille isänmaan asia on selvä ja kirkas ilman laskelmia ja oman edun tavoitteluja. Kun näin ei ole käynyt, kun porvarillinen rintama ei ole edes muodollisesti ehyt, kun lavoniuksia ja jalandereita ja muita efialteita vilisee nakertamassa isänmaallisuuden ja yhteishengen pohjaa, niin ei totisesti ole tilanne lohdullinen.

Mutta mehän emme saa lannistua emmekä joutua epätoivoon. Meidän asiamme on suuri ja pyhä. Me seisomme sen takana. Me emme saa väistyä. Me teemme nyt sen, mikä tehtävä on. Ja me tiedämme tehtävämme suuruuden. Se on raskas ja vaikea. Sillä sen lopullisena määränä on se, että tässä maassa kaiken kansan on opittava ajattelemaan isänmaallisesti. Jokaisen sielun perimmäinen maallinen ajatus täytyy olla suunnattuna isänmaahan, jokaisen kansalaisen elämän työ isänmaan arvoinen. Ja se tunnus, jonka alla jokainen täällä työskentelee ihmiskunnan hyväksi, se on oleva Suomen lippu.

Isänmaa on yksi ja jakamaton. Tämä Suomenmaa on meille tunnus siitä tehtävästä, jonka Jumala on antanut meille täyttääksemme tehtävämme ihmiskunnan keskuudessa. Kaikkien meidän kyvyt ja voimat tarvittaisiin tämän kutsumuksen täyttämiseksi. Isänmaan tulisi olla ikäänkuin sellainen toveruusliitto, jossa vapaat ja yhdenvertaiset miehet liittyvät toisiinsa veljellisessä, rehellisessä yhteistyössä samaa päämäärää kohti. Isänmaan nimessä tulee taistella petturuutta, kaikkea mataluutta ja eripuraisuutta vastaan aina ja alati. Isänmaakäsite on kirkastettava korkeaksi ja pyhäksi, ikäänkuin temppeliksi, jonka huipulla asuu Jumala ja jonka perustana on yhdenvertainen ja kokonainen kansa.

Ja meidän velvollisuutemme tätä isänmaata kohtaan eivät suinkaan saa olla ainoastaan kielteisiä. Ei riitä vain se, että me olemme tekemättä pahaa sitä vastaan, olemme vahingoittamatta sitä. Meidän tärkeimpien velvollisuuksiemme täytyykin olla myönteisiä. Ei riitä olla vahingoittamatta, tulee hyödyttää isänmaata. Ei riitä toimettomuus, täytyy toimia. Ei ole kylliksi, että tyydytetään itseä ollen rikkomatta lakia, täytyy myöskin toimia lain mukaan.

Ja minkä lain? Jumala on ihmiskunnan ainoa lopullinen lainsäätäjä. Hänen lakinsa on ainoa, jota meidän tulee totella. Ihmiselliset lait ovat elinvoimaisia ja hyviä vain siinä määrin kuin ne sopeutuvat siihen selittäen sitä ja sovelluttaen sen käytäntöön. Ne ovat taas huonoja aina, kun ne ovat ristiriidassa sen kanssa tai eroavat siitä. Ja silloin ei ole ainoastaan oikeus, vaan jopa velvollisuuskin olla tottelematta niitä ja koettaa korjata niitä sopusointuisiksi Jumalan lain kanssa.

Meidän elämämme lain, Jumalan lakien tuntemisessa piilee moraalin peruste, meidän töittemme ja velvollisuuksiemme ohje ja vastuunalaisuutemme mitta. Se on myöskin puolustajamme vääriä lakeja vastaan.

Kuinka paljon koettelemuksia ja vastoinkäymisiä me vielä tarvitsemmekaan ennenkuin kaikelle kansalle selvenevät nämä yksinkertaiset ja korkeat totuudet? Auttakoon Herra meitä seisomaan lujina niiden puolesta. **E. E.**

MAAN

JO KUULEMME KUIN KUTSUVAT
NYT MAA JA AIKA MEITÄ,
JO TUNNEMME KUIN KÄYVÄMME
NYT PÄIVÄNPUOLEN TEITÄ.
KAS, KOTIKONTU VELVOITTAA,
SE VAATII MIELTÄ LUJAA,
EI MUUTEN HELLI AURINKO
PIRTTEJÄ, KOTIKUJAA.

ON KALLIS MEILLE MAAMME TÄÄ,
SEN TANHUAT, SEN PELLOT,
SOI NIINKUIN KUMPUIN KÄSKYNÄ
AIN TYÖN JA TOIMEN KELLOT.
ON ASKAR PÄIVÄN AUTUAS
JA ONNEKASTA KULKU,
KUN KAUTTA TAATON TANTEREEN
KÄY VANHA TUTTU POLKU.

*

MUTTAPA MEILLÄ ON TOINENKIN TUNTU:
IDÄN PÄÄLLÄ UHKA JA VERIPUNAHUNTU.

MAA SIELLÄ SYNKKÄ JA INHA ON RAJA,
SIELLÄ RUTTO RUHTINOI, EI KIRKON KEL-
LOT KAJA.

SIELLÄ ON PESÄPAIKKA VIHAN SEKÄ
SAASTAN.
— MIKSI NOITA MAINITSEN JA ESIHIN
MA RAASTAN?

SIKSI, ETTÄ TURMA MEITÄ SIELT' YHÄ
UHKAA,
ITÄ MEILLÄ KYLVÄNYT ON AINA TULTA,
TUHKAA.

IDÄN TÄÄLLÄ TUNNEMME ME ISON-VIHAN
VAINON,
IDÄN KOTKAN KORSKEAN JA PUNA-
LIPUN PAINON.

RAASTAAHAN NE TAHTOISIVAT LAPSEM-
MEKIN LOKAAN,
PANNA KYLÄT POROKSI JA SYÄMEEN
MYRKKYOKAAN.

RYÖSTÖ SIELL' ON OIKEUS JA MURHA
SIELLÄ LAKI,
HIRTETÄÄN, KEN LOHDUTUSTA KIRKOS-
TANSA HAKI.

IDÄN KELMIT KÄTYRIT MYÖS TÄÄLLÄ
VAANII, KIERTÄÄ,
KOSKA SURMANSILMUKAN HE MEILLE
VOISI VIERTÄÄ,

KOSKA TÄÄLLÄ TALLATTAISIIN MAAHAN
ISÄIN USKO,
TAIVAHALLE SUOMENKIN SAIS VERI-
PUNARUSKO.

Päämäärä on saavutettava.

Lapuanliikkeen lopullinen päämäärä on se, että kommunismi tästä maasta hävitetään niin ettei se koskaan enää päätään nosta, että puoluejuonittelut parlamenttaarisessa elämässämme loppuvat, niin ettei mitään lehmäkauppoja enää tehdä, ja että kansanedustajien ja ministerien toiminnan vaikuttimena on yksinomaan maan paras, eikä missään tapauksessa oma tai puolueen etu. Lapuanliikkeen päämäärään kuuluu myös, että aikaisemmat laiminlyönnit korjataan ja että pontevasti käydään käsiksi työhön isänmaamme parhaaksi valtiollisella, yhteiskunnallisella, sivistyksellisellä ja ennenkaikkea taloudellisella alalla.

Päämäärää kohden on viimeisen puolen vuoden aikana kulettu lujaa vauhtia. — Samaan suuntaan on edelleenkin kulettava, tulkoon eteen mitä tahansa. Se on muistettava.

Tämän kirjoittaja kuuli joku aika sitten erään professorin sanovan, ettei lapuanliikkeellä ole elämisen mahdollisuuksia kuin vaaleihin asti. Vaaleissa sosialidemokraatit saavat kaikki kommunistien paikat ja lisäksi 5—10 edustajapaikkaa porvarillisilta, siis yhteensä 85—90. Yhdessä osan ruotsalaisten kanssa he muodostavat rintaman. Lepäämässä olevat kommunistilait hylätään ja vieläpä ne toimenpiteet, joihin Kallion ja Svinhufvudin hallitukset ovat ryhtyneet kommunismin hävittämiseksi, peruutetaan. Hallitus pannaan kokoon sosialisteista ja vasemmistoruotsalaisista, Tanner, Hakkila, Schauman ja von Born tulevat ministereiksi. Kommunisteille alkaa entistä vapaampi toimintakausi, mutta lapuanliike ehkäistään väkivaltaisin keinoin. Hakkilakin voi silloin toteuttaa kostosuunnitelmansa, joita hän nyt hautoo mielessään.

Parhaimmassa tapauksessa voi käydä niin, lausui edellämainitsemani professori, että hallitukseen saadaan paitsi sosialisteja ja ruotsalaisia, myöskin osa maalaisliitosta ja edistyspuolueesta, jolloin politiikka muodostuu vähän maltillisemmaksi. Tällainen suunnitelma kuuluu olevan ent. tasavallan presidentillä, Ståhlbergilla. Hän juuri sai aikaan sen, että porvaril-

ÄÄNI

TURHAAN, TURHAAN KYNSIÄÄN HIOVI ITÄ,
EI NÄE KOSKAAN RIEMUNSA PÄIVÄÄ SE SITÄ,
ETTÄ SEN VERIPUNALAUMAT SUOMEN MANNERTA POLKIS,
ETTÄ SEN VERIPUNALIPPU KANSANI SYLIINSÄ SULKIS.

NOSTA, JOS USKALLAT, VASARAS, SIRPPIS JA KALPAS.
TÄÄLLÄ NE TAITTUVAT, TÄÄLLÄ ON VARTIO VALPAS.
PUOLESTA MAANSA KÄY JOKA KUNNIAN MIESI.
MUISTATKO VILPPULAN, RAUDUN, ENTISET HÄPEÄN TIESI?

EI SYNNY SE VALTA, EI VOI PÄIVÄ SE KOITTAA,
TERÄSTAHTOISEN KANSAN MI KAATAIS TAI VOISI VOITTAA.
KIRKKAANA LÄIKKYY VIEL' YHÄ KALEVAN KALPA,
LÄIKKÄÄ JA LEIKKAA — ISKU SEN EI OLE HALPA.

SUOJATA SUOMEA, VALVOA KANSAMME TEITÄ
TEHTÄVÄ MEIDÄN, EMMEKÄ POIS SITÄ HEITÄ.
TÄÄ VALA, TYÖ, SE PARHAAT VOIMAMME KYSYY
PYHÄ MEILLE SE ON JA AINA SE PYHÄNÄ PYSYY.

SIKSI VAIN YLEMMÄ HULMAHDA, VALKEA VAATE,
SYVENNY SYÄMIHIN, IKIKIRKAS, VALKEA AATE!
KUMPUJEN TAATOT, KUULKAATTE LASTENNE KIELTÄ:
EMME ME VÄISTYÄ VOI VIITOITTAMALTANNE TIELTÄ.

KANSSAMME LUOJA ON, KANSSAMME TAIVAHAN UKKO.
SUOMI ON ITSENSÄ SUOJA, SUOMI ON LÄNNENKIN LUKKO.
SUOMEN PUOLESTA ISKEVÄT ISÄNTÄ JA RENKI:
VIHAMIES POIS, TAI MENKÖÖN MEILTÄKIN HENKI!

---

listen vaaliliitto Uudellamaalla raukesi. Hän pelkäsi nim. että edistyspuolue yhteisessä vaaliliitossa tulisi liian "oikeistolaiseksi" ja siten vieraantuisi hänen keskustavasemmistosuunnitelmistaan, ja kun hän pani koko arvovaltansa vaakaan, niin edistyspuolue jäi vaaliliiton ulkopuolelle.

Miten käy? — Minä en usko, että kävisi niin kuin tämä professori ennusti. Uskon, että porvarilliset saavuttavat vaalivoiton, vaikka vaaliliittoa ei kaikissa vaalipiireissä tullutkaan. Uskon, että Suomen kansa vihdoinkin vakavien asioiden ollessa kyseessä herää. Uskon, että se mies- ja naisluikuisena rientää vaaliuurnille.

Mutta jos kuitenkin kävisi niin, että sosialistit pääsisivät määrääviksi tekijöiksi. — — — Ei tarvitse sanoa, että silloin ennenpitkää vuoden 1918 tapahtumat uudistuisivat ja kansamme ehkä joutuisi bolshevismin surmankitaan. — Kysymys on, mitä me tekisimme, jos vaalitappio tulisi osaksemme. En halua sanoa sitä enkä tätä, ettei minua vain syytettäisi yllytyksestä laittomiin tekoihin valtiota vastaan, mutta haluaisin asettaa tämän kysymyksen kunkin lukijan omakohtaiseen vakavaan harkintaan. On syytä pysähtyä miettimään m i t ä silloin todella o n t e h t ä v ä.

Urho J. Kivinen.

Lapualaisten marssi.

TÄÄN MAAN ONNEN ME OSTIMME KERRAN
VIERAILTA KALLEIN HINNOIN.
PUOLESTA SEN TAAS TAISTELLEN
ME NYT NOUSEMME PALAVIN RINNOIN.
ON POIS PILKKA JA HERJAUS HERRAN
SYÖSTÄVÄ SYNNYINMAASTA.
VANNOMME SEN: POIS PETTURIEN
PUNAPAIDAT JA RYSSIEN SAASTA!

OIKEUS ON MEILLÄ MIEKKANAMME
KIRKKO KILPI HORJUMATON.
KUN LUOJA VAIN ON JOHTAJAMME,
TIEMME VIE VOITTOHON.
LUONTO ANKARA POHJANMAAN
TÄMÄN VAATII TUOMIONAAN:
EI ENNEN TAIVU TAPPARAMME
KUNNES MAASSA OIKEUS ON!

7. 7. 30.

Reino Hirviseppä.

Vihtori Kosola:

Lapuanliike.

Pääsimme irti Venäjän orjuudesta, saavutimme itsenäisyyden, sankarien verellä ostimme maamme vapauden. Emme uskoneet silloin, että aika tällainen, jota elämme tällä hetkellä, olisi niin turmiollinen maallemme kuin mitä se nyt on. Ellei lapualaisliikettä olisi syntynyt, niin varmaankin olisi lähellä aika, jolloin samanlainen verenvuodatus olisi tapahtunut kuin 12 vuotta sitten. Sitä ovat valmistaneet sekä omat että ulkomaiset kommunistit.

Tuntuu suorastaan ihmeelliseltä, että kommunismi meillä on päässyt levenemään niin laajalle ja paisumaan niin valtavaksi, kuin se on. Sillä maanomistusolojemme ja eri kansanluokkien välisen verrattain vähäisen kapitaaliristiriidan takia ovat olomme jotakuinkin epäedulliset kommunismille. Mutta toiselta puolen on tämä hvvin ymmärrettävää kun tietää, miten meillä on kommunisteihin suhtauduttu. Luottamusta on osoitettu niin viljalti, että aivan eduskunnan pankki- ja perustuslakivaliokunnassa sekä puolustusvaliokunnassa on näitä Moskovan rahalla palkattuja kätyreitä ollut sijoitettuina. Ja jos joku hallitus on vähänkin uskaltanut käydä kommunisteihin käsiksi, niin välikysymyksiä on esitetty puolelta jos toiseltakin hirmuisen puhetulvan säestämänä. Me luulimme täten voivamme luoda yksimielisen ja lujan Suomen kansan, mutta petyimme. Polsheviikkivalta, joka näki maamme liian lujaksi aseilla vallattavaksi, ryhtyi tähän valloittamiseen henkistä myrkytystä käyttäen. Vuosi vuodelta tämä polsheviikkien myrkytys laajeni laajenemistaan soluttaen itselleen tien kaikkiin kunnan sekä valtion elimiin. Osaksi salakavalilla lupauksilla, joilla yksinkertaista rahvasta petettiin, osaksi rahalla ostamalla, pääsivät vihollisemme jo niin pitkälle, että melkein 10 osa kansaamme kuului kommunistiseen puolueeseen. Yli 10 osa kansamme eduskunnasta oli maankavaltajia. Työmaaterrori rehoitti, valkoinen työmies ei saanut työrauhaa, suojeluskuntalainen oli alituisen uhan alaisena, Lotta-pukuinen nainen saattoi milloin tahansa joutua häväistyksen alaiseksi. Surullisinta oli ,että kaikki tämä oli tapahtunut niin järjestelmällisesti, että maamme porvarillisinkin väestö nukkui eikä huomannut vaaraa.

Heikkojen miesten hallituksia on meillä ollut kosolta, eikähän muuten ole voinut ollakkaan, sillä vapaussotamme jälkeen astuivat johtoon ja hallitsevat edelleenkin julkista elämää, politiikot, jotka melkein järjestään ovat täynnä ryssänvallan aikaista passiivisen vastarinnan henkeä. Tällaisten miesten käsissä oli hallitusvallan auktoriteetti jo kuolleena syntynyt. Lisäksi aiheutti tämä poliittinen vähäpätöisyytemme keinotekoisen puoluejaon, vain omia ja puolueittensa etupyyteitä ajavine kansanedustajineen. Nämä miehet toivat kellareista mukanaan ummehtuneen ilmapiirin eduskuntaan, puhuivat ja puhuvat edelleenkin sana Isänmaa huulilla, mutta sydän täynnä puoluejuonitteluja ja itsekkäitä pyyteitä. Onkohan tositeossa parlamentissamme montakaan puhetta pidetty ja asiaa ratkaistu silmämääränä tämän kansan kohtaloiden vieminen luonnollisille urilleen kohti valoisampaa tulevaisuutta. Eri kansanluokkien välillä vallitsi edelleenkin ankara viha. Mistä se johtuu? Suurimmalta osalta siitä, että puoluepukarit jatkuvasti lietsovat sitä leipätyönään, aikoinaan pystytetyt keinotekoiset puoluekarsinat ovat ryhmäpyyteitten takia pidettävät pystyssä ja mikä on sen parempi pönkkä, kuin jatkuva vihanpito eri leirien välillä.

Vanhat aktivistit olivat surullisina seuranneet asian kulkua; isänmaalliset kansalaiset yli maan olivat huolestuneina seuranneet tapahtumia. Punapaitojen riisuminen Lapualla antoi alun n.s. lapuanliikkeelle ja senjälkeen on seurannut tapaus toinen toistaan osoituksena siitä, että kansa ei hyväksy tässä maassa kavaltajia.

Me Lapuan miehet olemme viime vuosina punninneet sydämissämme isänmaan kohtaloita ja murheeksemme todenneet asian kieron kulun, me olemme huolissamme koroittaneet äänemme saadaksemme omahyväiset politiikkomme heräämään ja lopettamaan puoluepelinsä pelastaakseen kansamme sitä jäytävältä kommunismilta, mutta turhaan. Meidän huutomme on kaikunut kuuroille korville ja siksi olemme pakoitetut astumaan tekojen tielle. Pohjolan talonpaika, joka kautta aikojen on Isänmaamme suurina hetkinä tuntenut sydämessään raskaan velvollisuutensa, ei voinut enää sietää kommunistien riehuntaa, vaan sääti ja täytäntöön pani Lapuan lait kaikkien Isänmaata rakastavien kansalaisten tyydytykseksi; teki lain vastaisia tekoja huolimatta siitä, että julistettiin lain rikkojiksi.

Samaa tulkitsivat hallitus ja eduskunta huomaamatta, että tehdyt laittomuudet olivat osoituksena siitä, että valtiovallalla olisi maassa paljon tehtävää. Ne osoittivat että lainsäädännössämme oli vajavaisuuksia ja puutteellisuuksia ,joiden oikaisemiseksi oli lakien muodollinen rikkominen ei vain tarpeen vaan vieläpä välttämätöntä, jotta maan isänmaallisen aineksen silmät olisi voitu avata näkemään se maan onneton tila, missä lainsäädäntömme oli salliessaan kommunistien julkisesti herjata isänmaata ja isien uskoa, salliessaan Moskovan palkkaamien maanpettureiden ottaa osaa valtakunnan asioiden hoitamiseen niinkin vastuunalaisilla paikoilla kuin puolustuslaitoksen järjestelyä koskevissa komiteoissa j.n.e. Jotta kansamme silmät olisi voitu avata näkemään se tuomittava hölläkätisyys, minkä ansiota kommunistien rajaton rienaus oli, sitä varten oli välttämätöntä käydä suoran toiminnan tielle, oli välttämätöntä rik-

koa lakia, jotta laki taas saataisiin kunniaan. Tietoisesti ja harkiten tehtiin tekoja, jotka voimassa oleva laki merkitsi rikoksen poltinmerkillä, mutta tekijäin ja isänmaallisen kansan mielestä eivät olleet rikoksia vaan maan puolustusta sitä vihollista vastaan, jolle maan eduille silmänsä sulkenut väärä vapaamielisyys oli antanut toimintamahdollisuudet. Jokainen meistä tietää hyvin, että kun vakavamielinen Pohjanmaan talonpoika, jolla on pyhä usko isien Jumalaan ja jonka lain kunnioitus on aina ollut moitteeton, kun tällainen kansanaines katsoo ainoaksi tieksi lain tietoisen rikkomisen, se tekee sen raskain sydämin, mutta sen on tehnyt sen. Ja viime aikojen tapaukset ovat kouraantuntuvan selvästi osoittaneet näiden miesten tekojen oikeuden, ne ovat osoittaneet, että maan vihollisille suojan suomat lait eivät nauti kansan kunnioitusta, ja ilman sitä on lain arvo ja merkitys, lain sitovaisuus olematon. Minun ei tarvitse kerrata niitä tapahtumia, jotka ovat vieneet siihen tilanteeseen, missä nyt elämme, ne ovat jokaiselle tunnetut. Tosiasia on, että maassa ei ilmesty kommunistisia lehtiä, kommunistien julkinen toiminta on estetty, kansan yleinen mielipide on jyrkästi kommunistien isänmaatonta toimintaa vastaan ja yli maan on vyörynyt voimakas isänmaallisuuden vyöryaalto, joka ei ole voinut jättää kylmäksi yhtäkään maata rakastavaa kansalaista.

Tilanne maassamme ei kuitenkaan ole sellainen kuin toivomme. Lapuanliike kohdisti iskunsa kommunismia vastaan uskoen tämän suonenniskun riittävän havahduttamaan porvaristomme ja saavansa sen yhtymään kommunismin vastaisen lipun alle isänmaan asiaa ajavaksi vaaliliitoksi. Mutta Kullervon kirot näyttävät lepäävän ikuisesti kansamme yllä, puoluejuonittelut jatkuvat yhä, ryhmäpyyteet ovat edelleenkin kaikki kaikessa ja tulevan eduskunnan kokoonpano ei näytä lupaavalta. Mutta älkäämme silti olko toivottomia.

Lait on saatava sellaisiksi, että maankavaltajien toiminta käy mahdottomaksi. Eduskunta on puhdistettava ryssän rahalla maksetuista kätyreistä, samoin kuntain valtuustot.

Punainen ruttopaise oli laajempi kuin luultiinkaan. Lapuanliike ei voi hellittää ennenkuin sen päämäärä on saavutettu. Meillä on vain yksi päämäärä: Kommunismi on maasta raivattava ja me hävitämme sen pois ja kaiken sen mikä asettuu kommunismia puoltamaan; istukoot puolustajat vaikka maaherran tuolilla. Tässä työssä tarvitsemme kaikkien isänmaallisten kansalaisten apua.

Jokaiselle, joka on Suomen kansalainen, on tämä maa isänmaa. On yhden tekevää, mitä kieltä joku puhuu, isänmaa on sama ja yhteinen. Ei kysy tämän maan pellot, mitä niiden kyntäjä puhuu suomeako vai ruotsia, tämä maa kysyy vain isänmaallista mieltä, isänmaa on meille kaikille, yhteinen on vaara, joka sitä nyt uhkaa ja yhteinen on työ sen torjumisessa.

Saman isänmaan lapsia olemme kaikki, eri kielimurteet tai kielet eivät voi meitä erottaa, me tunnemme vain kaksi leiriä: isänmaan ystävät ja isänmaan petturit. Kukin valitkoon leirinsä tämän mukaan — ruotsin- tai suomenkielinen kansalainen — sitä ei kysytä, kysytään vain kuka tahtoo nousta torjumaan yhteistä kotiamme, isänmaatamme uhkaavaa vaaraa. Kommunismi on maasta hävitettävä tai se hävittää meidät ja isänmaan. Me sanomme: Ei oikeutta maassa saa ken sit ei itse hanki .

LAVONIUS.

Onko Lavonius tehnyt Suomi-yhtiön vai Suomi-yhtiö Lavoniuksen suureksi.

Suomi-yhtiö oli perustajiensa tarmokkaalla ja viisaalla johdolla ja ohjauksella päässyt niin hyvään alkuvauhtiin, että sen voi sanoa menneen omalla painollaan eteenpäin nykyisen johtajansa V. A. Lavoniuksen tultua sen ohjaksiin. Sitäpaitsi kansallinen nousukausi maassamme tuli Lavoniuksen valtakaudella parhaaseen aikaan suureksi avuksi viemään Suomi-yhtiötä eteenpäin huolimatta johtajien kunnosta tai kunnottomuudesta.

Yksi päätehtäviä, mikä kuuluu henkivakuutusyhtiöitten johtajille, on vakuutettujen säästörahojen viisas sijoittaminen. Mutta missä ovat herra Lavoniuksen kaukonäköiset otteet näyttäytyneet? Siinäkö, että Suomi-yhtiö on vakuutettujen säästöjä jaellut lainoina Helsingin rakennustyömailla, joissa Moskovan laki otettiin ensimäisenä tässä maassa käytäntöön, ja joista se uhkasi lentää yli suuren Suomen niemen valloittamaan parhaiten palkatut työpaikat miehille, joitten uskontunnustuksena tuli olla veripunainen luokkavihan oppi.

Tämän kirjoittaja pyysi noin kuusi vuotta sitten lainaa Suomi-yhtiöltä erästä lamminlaskua varten tarjoten moninkertaisia vakuuksia lainasta. Suomi-yhtiön silloinen maatalousministeri ei ottanut anomusta edes käsiteltäväksi, vaan hylkäsi sen suoralta kädeltä. Kun samoihin aikoihin Suomi-yhtiö myönsi miljoonittain lainoja Helsingissä rakenteilla oleviin rakennuksiin, joissa jo silloin rakennustyömailla liikkui ja toimi työläisten työtehon ja työtehottomuuden ylivalvojana yksi Moskovan agentti kullakin työmaalla, katsoi allekirjoittanut parhaaksi sanoa irti vanhan vakuutuksensa Suomi-yhtiössä. Suureksi osaksi kultamarkoissa suoritetut vuosimaksut tulivat paperimarkkoina takaisin, joten ainakin allekirjoittaneen henkivakuutuksessa Suomi-yhtiö on tehnyt loistavan affäärin.

Kun Kaslin-vainaja työtovereineen aikoinaan kaukonäköisesti rakennutti Suomi-yhtiön laskuun komeita ja hyvin kannattavia taloja Helsinkiin, m.m. nykyisen Suomen Paperi-Konttorin komean liikepalatsin Kauppatorin varrelle, tarkoituksella pitää ne vakuutetuille halki aikojen erinomaisina sijoituksina, on nykyisten vakuutettujen täytynyt niellä se karvas pala, että nämä talot on Lavoniuksen hallituskautena myyty, vieläpä tavalla, joka panee maallikonkin epäilemään Suomi-yhtiön ylimmän johdon todellista liikemieskykyä. Kauppatorin varrella olevan talon kaupassa sai pari välikättä aikamoiset voitot vaivoistaan ja välityksestään. Kruunuhaassa sijaitsevan talon kaupasta tiesivät ostajat etukäteen, että se oli heille ostajille hyvin edullinen, ja suuri oli heidän ilonsa kun kauppa lopullisesti allekirjoitettiin. Näin on surullisella tavalla Suomi-yhtiön kunnianarvoisten perustajien kaukonäköiset ja erinomaiset sijoitukset vakuutettujen eduksi tehty tyhjäksi.

Mutta missä Suomi-yhtiön nykyinen pääjohtaja on vastaansanomatta suurmestari, on meikäläismallisen sosialismiin ja kommunismiin nojaavan kansanvallan saarnaamisessa. Maallemme olisi ehdottomasti onnellisempaa, jos liikelaitostemme johtoon saataisiin, ei puoluepukareita, vaan todella kykeneviä liikemiehiä, joille maamme t u o t a n n o l l i s e n (ei keinottelun) elämän edistäminen olisi sekä pään että sydämen asia, ja politiikka syrjäasia.

Että Suomi-yhtiö on tehnyt Lavoniuksen suureksi, näyttää olevan lähempänä totuutta, kuin se väite, että Lavonius olisi tehnyt Suomi-yhtiön suureksi. Kun meikäläismallinen kansanvaltamme on Lavoniukselle ollut niin suotuisa ,että hänen vuositulonsa ovat 703,800 mk., kuten veroitustilastosta v. 1929 näkyy, ymmärtää hyvin sen kiivauden, millä hän meikäläistä rähjäävää, puoluepukarien ohjailemaa kansanvaltaa poulustaa, sillä terveessä, todella terveessä kansanvallassa, missä äly ja kyky yksin määräävät, olisi Lavoniukselle mahdotonta kiivetä siihen asemaan, mikä hänellä nykyään Suomi-yhtiön johtajana on.

Uudesti syntyvässä isänmaassamme Suomessa tulee myös Suomi-yhtiönkin ylimmän johdon syntyä uudestaan, sillä nykyinen johtaja ei ole: "the right man in the right place" — kuten amerikalaiset sanovat — s.o. ei ole oikea mies oikealla paikalla.

Suomi-yhtiön ystävä.

BRUNO — BRUNO.

De mortuis nihil nisi bene (laidalta lyödyistä on puhuttava vain hyvää). Jonkavuoksi, tehdäksemme palveluksen uteliaalle kansalle, joka tämäntästä meiltä kysyy, mikä on nyt esim. ent. maaherra Bruno Sarlinin kohtalo, voimme tiedoittaa, että hänellä ei ole mitään hätää. Helsingin Sanomat tarjosi hänelle kyllä toimittajan paikan urheiluosastolla — Brunohan on, kuten verekseltä muistetaan, aktiivinen voimistelija. Hän ei kuitenkaan ottanut tointa vastaan, sillä hän saakin vielä rahakkaamman viran. Henkivakuutusyhtiö Suomi, jota johtaa hyvä ystävämme V. A. Lavonius, on Bruno Sarlinia varten perustanut n.k. Sijoitusosaston, jonka päälliköksi tulee Bruno S. 150,000 mk. pohjapalkalla. Onnittelemme!

Tämä osastokeksintö on nykyisin sangen tarpeellinen, sillä näyttää siltä, että toinen Bruno niminen maaherra on piakkoin myöskin johonkin "sijoitettava". Ainahan yhtiö kaksikin uutta johtajaa jaksaa elättää, ellei muuten niin lohkasemalla pikkasen itse Lavoniuksen vuosituloista, jotka viime vuonna virallisen verotusluettelon mukaan tekivät 703,800 mk.

Kun nyt nämä molemmat Brunot sijoitetaan "Suomeen", tuleekin siellä olemaan hieno värivalaistus. Nykyisin nim. joht. Lavoniuksen virkahuoneen ovella palaa punainen lamppu (miksi juuri punainen?) — merkkinä siitä, ettei kukaan saa mennä sisään tähän "kaikkeinpyhimpään". Jos palaa valkoinen lamppu, pääsee sisään erikoisen lakeijaparven lävitse. Toivottavasti nyt tulee sitten uusia värilamppuja, ja kun Bruno Jalander on parhaillaan opintomatkalla Ruotsissa, jossa sähköteknikka on korkealla, odotamme tässä suhteessa hyviä tuloksia. Ruotsissa muuten onkin paljon oppimista — sinnehän Asser Salokin teki viimeisen turneensa.

Bruno Jalanderille tahdomme lopuksi lausua nöyrimmän kiitoksemme siitä "julkisesta kiitoksesta", jota hän tosin ei ole osoittanut meille, jotka pidämme huolta hänen mainostamisestaan, vaan niille muutamille "lainkuuliaisille kansalaisille", jotka ovat lähestyneet häntä sähkösanomalankoja myöten. Tästä kiitoksesta nim. saimme tietää, mikä on "Suomen selväjärkinen kansanaines". Se on se aines, jolle, Brunon sanojen mukaan, ei sovi vanha jesuiittojen oppilause: "tarkoitus pyhittää välikeinot". Jesuiitat — ne ovat lapuanliikkeen miehiä.

Tulevaisuus on näyttävä, miten tarkka on tämän uuden Brunon historiataju, kun hän alitajunnassaan arvelee näin sepustellessaan nousevansa historian lehdillä samallaiseen marttyyrigloriaan kuin aikoinaan, keskiajalla, Giordano Bruno niminen mies.

On nim. pieni ero sillä, onko Bruno suku- vai ristimänimenä, vaikka olisi kuinka herra maaherra ja ollut sotaministerinäkin — itsensä Vihtori Kosolan siihen virkaan pukkaamana, siihen aikaan, kun tästäkin Brunosta vielä odotettiin sitä kesää, jota ei koskaan tullut.

Activus.

SOSIALISTIT

tahrimassa Suomen mainetta

Suomen kansa on vanhastaan saanut tottua siihen ,että sosialidemokraattinen sanomalehdistö samoin kuin yksityiset sosialistikynämiehet levittävät maastaan tavantakaa valheellisia juttuja. Tässä on heillä ohjeena periaate: mitä pahempi kansalle ja maan taloudelle, sitä parempi sosialidemokratian valtaanpääsylle ja varsinkin sosialistijohtajille.

Niinpä viime elokuun 10 päivän "Sosialidemokraatti" selostaa varmaankin jonkun kotoisen sosialistin lähettämää, eräässä englantilaisessa julkaisussa ollutta artikkelia, joka päättyy lauseeseen: "— — näyttää siltä kuin Suomi olisi siirtymässä balttilaiselta asteelta balkanilaiselle asteelle", muka lapuanliikkeen seurauksena. Niinikään elokuun 16 päivän numerossa mainittu lehti kirjoittaa lihavin otsikoin: "Suomen luotto romahtanut New Yorkin pörssissä", esittäen sen alla numeroita ja viivoja, jotka ovat aitososialistisen uutismestarin kokoonkyhäämiä.

Mitä ensinnäkin tulee Suomen siirtymiseen jollekin toiselle asteelle lapuanliikkeen seurauksena, niin siirtyminen on jo ollut osaksi havaittavissa ja tulee yhä selvemmin havaittavaksi, mutta vain sikäli, että Suomi, jonka siirtymistä suorastaan aasialaiselle asteelle kommunistinen myyräntyö valmisteli ja sosialidemokraattien ja heidän liittolaistensa tuolle työlle antama hiljainen kannatus edisti, lakkaa noista valmisteluista ja päättää entistä lujemmin pysyä länsimaisena sivistys- ja oikeusvaltiona, jossa tuotannolle ja talouselämän kohottamiselle annetaan oikea arvonsa ja jossa tullaan kohottamaan myöskin kansan siveellistä ryhtiä.

Suomen luottoa koskeva "Sosialidemokraatin" uutinen niinikään oli jyrkästi vastoin tosiasioita. Asia on nimittäin seuraavasti: suomalaisten arvopaperien kurssin lasku New Yorkissa kesä—elokuukausien aikana on ollut vuosittain toistuva ilmiö, mutta tänä vuonna tuo lasku on ollut pienempi kuin edellisinä vuosina. "Sosialidemokraatin" uutisen siis, jos se olisi tahtonut käydä todesta, olisi tullut kuulua: Suomen luotto New Yorkin pörssissä laskenut tänä vuonna vähemmän kuin ennen, vuotuisesti toistuvina laskukausina.

Kansan edun ja isänmaan menestyksen nimessä on sosialistilehtien parjaus- ja vääristelyuutiset saatava loppumaan.

Mahtanee olla totta?

Huhu kertoo, että eräs itsestään suurta ääntä pitävä herra, joka viimeaikoina on pullistellut kovin, pitäisi tapanaan vaikeissa kysymyksissä turvautua vaimonsa järjen apuun. Niinpä, saman huhun mukaan, tässä takavuosina, kun rouva liverteli Pariisissa, sai hän rakkaalta aviopuolisoltaan seuraavan sähkösanoman:

"Kom genast hem förståndet klickar", (suomeksi = tule heti kotiin järkeni seisoo).

Jos tämä huhu on tosi, niin luulemme, että rouva jälleen on Pariisissa.

Siltasaaren puusuutarit

ja laillisuuden puumerkki.

Hamasta siitä päivästä lähtien, kun meidän suomalaisten kantaisä, Nummisuutarin Esko piirsi puumerkkinsä naimakirjaansa, koska se laillisuuden takia siinä oleman piti, on Suomen kansa ollut kuulu lain ja sen varjonkin noudattamisesta. Sanottakoon esi-isämme Eskon henkisistä kyvyistä mitä tahansa, se meidän kaikkien täytyy kuitenkin tunnustaa ,että hän oli suuri lakimies, joka itsepäisesti noudatti luulottelemaansa lakia ja sen kirjaintakin, huolimatta vanhempien ja viisaampien neuvoista. Laki ja lain muoto oli hänelle kaikki kaikessa.

Nämä lakimiesominaisuutensa on Esko jättänyt perinnöksi Suomen suurelle suvulle, josta meidän kansanvaltamme nykyisin niin ylpeilee. Kauneimpaan kukkaansa on Eskon perinnöksi jättämä laillisuus ja sen palvonta puhjennut Siltasaaren sosialistisessa leirissä. Sieltäkäsin on Marxin lakien lisäksi säädetty uusia lakeja, kirjoittamattomia lakeja, joitten mukaan parhaiten palkatut työpaikat maassamme esim. Helsingin rakennustyömailla ovat kuuluneet ja vieläkin kuuluvat punaisen jäsenkortin miehille. Kenellä ei ole ollut, eikä ole Siltasaaren kauppaamaa Moskovan merkkiä, eikä ole halunnut eikä halua sellaista ostaa, hänet on armotta tapettu ja tapetaan vieläkin työmailla pudottamalla tiilikivi päähän. Tämä on Siltasaaren suutarien selvä ja suoraviivainen laki.

Nyt ovat maamme pitkätukkaiset talonpojat, jotka eivät jaksa ymmärtää näitten Siltasaaren lakien suojana monivuotisen käytännön kehittämää ja vakiinnuttamaa rauhallista olotilaa, ruvenneet tunkiokourin penkomaan näitten lakien perusteita, aavistamatta lainkaan, että kansainvälinen sosialistinen internationaali apureineen ympäri laajan Suomen niemen nostaa siitä suuren melun ja mölyn.

Siltasaarelta käsin on myös annettu ulos Moskovassa laadittuja lakeja ja toimintaohjeita, jotka käytännössä ovat toimineet moitteettomasti koko kuulun itsenäisyysaikamme ,kunnes lapuanliike tuli niitten tuottamaa siunausta laittomasti, ilman viranomaistemme lupaa ja ilman Siltasaaren suutarien puumerkkiä, häiritsemään seurauksella, jonka nyt tiedämme.

Nyt istuu lapuanliike ei ainoastaan nahkasuutariemme, mutta myöskin puusuutariemme tuomittavana. Maa on lailla rakennettava. Näin kuuluu toimintaohje Suomessa. Vika vaan, että laillisuuden määkijämme eivät samalla selitä, että Helsingin rakennustyömailla koetellun ja vakiinnutetun Moskovan lain mukaan on koko muu Suomikin rakennettava.

Kun nyt nähtävästi uuteen eduskuntaamme saataneen maamme kuuluisimmat ja etevimmät laillisuustaistelijamme: Sasu Punanen, V. A. Lavonius ja E. von Born, jää maamme odottamaan, mitä tuleman pitää.

Liikuttavaa oli aikoinaan se ylistysvirsi, minkä Sasu Punanen viritti von Bornin kunniaksi tämän lausunnon johdosta eduskunnassamme painovapauslaistamme. Jos von Bornin esi-isät eivät olisi saaneet aikoinaan aateluuttaan Ruotsin kuninkailta Ruotsille tekemistään palveluksista, olisi von Bornin suvun nykyinen päämies saanut sen Siltasaarelta sinnepäin tehdyistä palveluksista.

Muut miehet eivät ole kyenneet johtamaan Suomen kansaa Kaanaan maalle, ja saa nähdä, mitä mainittu tulevien vaalien eduskuntaan tuoma triumviraatti saa aikaan.

Teemu.

Mikä mies on

VIHTORI KOSOLA?

Vapaussodasta palattua.

Eräitä piirteitä lapuanliikkeen johtajan elämästä.

Teemme nyt pienen "laittomuuden": panemme paperille muutaman sanan lapuanliikkeen johtajasta Vihtori Kosolasta pyytämättä häneltä, lehtemme päätoimittajalta, siihen lupaa. Jos olisimme pyytäneet, emme tietystikään olisi sitä saaneet. Odottaessamme aikanaan tulevaa perinpohjaista johtajamme "elämänselvittelyä" luulemme arvelevamme oikein, kun oletamme, että kansa mielellään haluaa tietää, mikä mies Vihtori Kosola on. Siispä:

Iisakki Vihtori Iisakin- ja Maijanpoika Kosola syntyi heinäk. 10 pnä 1884 Ylihärmässä Kosolan kylässä Kosolan talossa ollen vanhin kolmesta veljeksestä. Jo toisella ikävuodellaan hänet tuotiin Lapualle nykyiseen tunnettuun Kosolan "hallitustaloon", joka siihen aikaan, kun Härmässä oli oma talo palanut, joutui isälle takaustietä. Isä on oikea vanhan kansan pohjalainen. Hän vaati kaikilta, niin omilta kuin vierailtakin, ennenkaikkea työtä, ankaraa työntekoa. Jo 10-vuotiaana oli Vihtori-pojankin oltava äestämässä, ja jos väsyi kesken, nostettiin hevosen selkään, mutta puuhassa piti olla. Laiskotteleminen oli niitä pahimpia syntejä. Kiivasluontoinen ja syvästi oikeudentuntoinen oli isä. Vietyään kerrankin voita Helsingin torille — niin pitkiä kauppamatkoja siihen aikaan tehtiin voinkin kera — yritettiin vanhalle Iisakille tehdä torikaupassa jotain vääryyttä, mutta muutapa ei tarvittu: Iisakki veti puntarilla asianomaista raskaasti pääkuoreen.

Vihtori Kosola 15-vuotiaana.

Vihtorin teki nuorena kovasti mieli lukuteille, mutta tämä halu ei ollut isän mieleen. Pojasta ei saisi tulla herraa, sillä herroilla ei ole oikeata työtahtia — niin arveli isä. Ja niin jäi koulunkäynnin jatkaminen silleen. (Vasta isän kuoleman jälkeen pääsi nuorin veljeksistä opinteille, ja on, kuten tiedetään, "eläintohtorina" naapuripitäjässä). Henkisiä harrastuksiaan sai Vihtori nuorena sentään jonkunverran tyydytetyksi liittyen jo 12-vuotiaana soittokuntaan, jossa olikin 13 vuotta. Lieneekö ollut joku tulevaisuudenviittaus, että hänen pää-instrumenttinaan piti olla tavallista jämerämpi soittopeli, sillä enimmäkseen hän seurusteli bassotorven kera. Urheiluunkin, joka silloin jo alkoi yleistyä, teki pojan mieli, mutta pitkät, rasittavat työpäivät eivät suoneet siihen tilaisuutta. Tälläkin hetkellä Vihtori Kosola, kun asioista puhe tulee, on isälle kiitollinen tästä työperiaatteesta, sillä se loi häneen oikean kurssin ja pohjan, jolla sittemmin on päässyt itseään joka tapauksessa varmimmin kehittämään .

Miehen suuntaviivat — nykyaikaista sanontatapaa käyttääksemme — hahmottuivat Vihtorille selvinä jo tavallista aikaisemmin. Mutta hänpä joutuikin ottamaan talon isännyyden harteilleen jo 15-vuotiaana isän kuoltua. Siinä kysyttiin miehenalulta luonnollisesti aika paljon. Mutta vankan perustan pohjalla läksivät asiat luistamaan hyvin. V. 1909 tuotiin taloon emäntä Lahdensuosta ja siitä pitäen on, tarmokkaan Elin-emännän kanssa, asuttu taloa ja tultu siihen, mihin on tultu: Kosolan talo, joka on ihanalla paikalla Lapuanjoen poskessa vastapäätä kunnianarvoisaa kirkkoa, on tällä hetkellä lukuisien matkamiesten päämäärä. Nähdä Kosola jo Kosolan talo — tunnusomainen, vaatimaton, pohjalainen talo, jossa asuu oikea suomalainen isäntämieli — siinäpä tämän ajan paljonpuhuttu näkemisaihe.

Miksi juuri Vihtori Kosolasta on tullut nykyisen kansanliikkeen johtaja? Katsokaamme.

Ylläolevasta jo ehkä hiukan selviää, että lähtökohdassa ei ole vikaa. Mutta luonteestakin riippuu paljon. Vihtori Kosolalla on nuoresta pitäen ollut isältä peritty jyrkänsuora elämisenperiaate, mutta samalla avoin silmä havaitsemaan suuria pyrkimyksiä. Hän on ollut syvästi halukas tietämään, miksi joku asia on niinkuin se on, ja varsinkin: jos jossain on jotain vikaa,

Värväämään lähdössä v. 1915. Kantakirjasonnilla Matti L.S.K. 154. Ohjat käsissä: Kosola. Vieressä: J. Talvitie (nyk. armeijan ylieläinlääkäri). Takana: Esa Viitala.

siihen on armotta käytävä käsiksi. Eteläpohjalaisessa luonteessa niin voimallisena ilmenevä sisukas alttius suuren kokonaisuuden puolesta ja vuosipolvin peritty, jo verisuonissa virtaava ehdoton usko siihen, että isänmaan puolesta uhraava toiminta kuuluu ilman muuta kaikkiin kymmeniin käskyihin — nämä tällaiset seikat ne ovat niin monia tervevaistoisia temmanneet mukaansa kaikkiin vapausliikkeisiimme. Vihtori Kosolan ne tempasivat jääkäriliikkeeseen tinkimättömästi.

Yleisesti kait lienee tunnettua, että Vihtori Kosola toimi jääkäriliikkeessä eräänä päävärväreistä — toiminta, joka laadultaan oli mitä kantavinta. Siinä kysyttiin jatkuvaa uskallusta ja suurta uskoa. Olemme jonkunkerran kuulleet hänen itsensä kertoilevan muistojaan niiltä ajoilta, ja ne ovat kuulemisenarvoisia. Tekisikö tähän lyhyehkön yhteenvedon hänen kohdaltaan.

Tähän hommaan joutui Kosola mukaan nykyään vanhimman elossaolevan eteläpohjalaisen aktivistin, härmäläisen Juho Ekolan välityksellä syksyllä 1915. Etappitiet olivat katkeamassa alkuunsa ja odotettiin juuri Merenkurkun jäätymistä. Kiinnitettiin suuri toivo tässä kyseessäolevaan etappiin, joka kulki linjaa Voltti—Oravainen—Uumaja. Ylistarossa Herttuassa pidettiin Etelä-Pohjanmaan aktivistien kokous, jossa järjestettiin koko etappihomma ja niin alkoi varsinainen suurempi miesten lähetys. Kosolan talossa oli silloin kievari, joten senkin vuoksi se keskuspaikkana sopi mainiosti. Sen kautta "paketit" sitten kulkivatkin, yhteen menoon useampia satoja miehiä. Siinä oli taloon työtä tarpeeksi asti. Miehille oli hankittava muonat, suksia, vaatteita lumipuvuista alkaen ja kaikkea mitä yleensä varustamattomat nuorukaiset tarvitsivat. Niitä pantiin omista niin kauan kuin riitti ja sitten hankittiin millä keinoin vaan saatiin.

Niin tyystin siinä talon varastot hupenivat, että esim. kun isäntä itse myöhemmin palasi kotiin Shpalernajasta, ei hänelle löytynyt yhtään alusvaatekertaa! Erikoinen suksitehdaskin piti perustaa, ja tarvittava pääoma vielä hankkia siihen. Hevoset talosta niinkuin naapureistakin olivat matkoilla yötä päivää. Huikeihin summiin nousevat varmasti ne uhraukset, mitä yksistään Kosolan talo etapin päähoitajana sai panna likoon.

Mutta lopulta joutui Kosola kiinni. Eräs nuori värväri satimeen jouduttuaan tuli Helsingissä hirsipuupelottelun pakottamana kuulustelussa avanneeksi senverran esirippua, että santarmit saivat asioista Kosolankin kohdalta vihiä. Itse kiinnijoutumistapaus, joka oli sangen seikkailurikas, vaatisi oman lukunsa, mutta siihen ei tässä ole tilaa. Helmikuulla 1916 vietiin Kosola muutaman muun epäillyn kanssa Katajanokalle, jossa kuulusteluja, kymmentuntisiakin, jatkui. Sieltä kävi matka suoraan Shpalernajaan, jossa tuskainen ja jännittävä oleskelu kesti toista vuotta, Venäjän vallankumoukseen asti. Välillä oli emäntäkin lyhyemmän ajan pidätettynä Vaasan lääninvankilassa puuhiin osalliseksi epäiltynä. Silloinpa olikin koko Lapua surupukuun puettuna.

Vapauduttuaan kotiin joutui Kosola heti riitaan eräiden eturivinmiesten kanssa, jotka odottivat liian hyvää silloiselta Kerenskin hallitukselta. Hän oli oppinut tuntemaan ryssien lupaukset, ja näki heti, ettei itsenäisyyttä kompromisseilla aikaansaada, se on itse otettava. Liput kyllä liehuivat silloin korkealla, mutta Kosola sanoi, että puolitanko hyvin riittäisi. Ja hän olikin oikeassa.

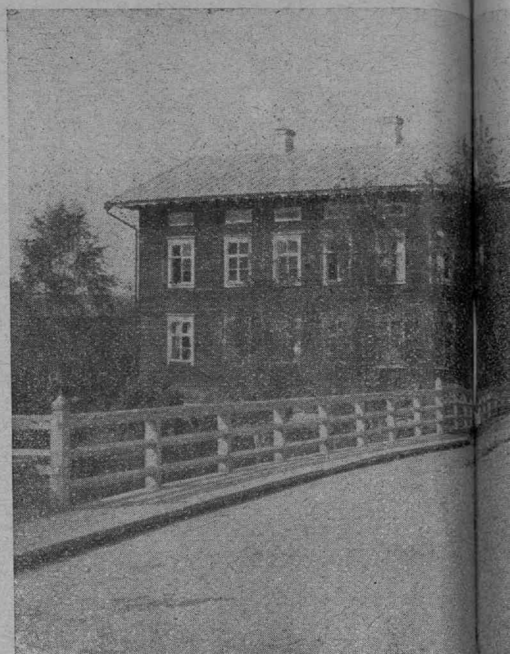
Nyt alkoivat, kesällä 1917, oikeitten miesten puuhat uudelleen. Kosola joutui heti aseidenhankintahommiin, joista myös olisi paljon kertomista. Palautettakoon nyt kuitenkin erikoisuutena mieleen Kosolan pommitehdas. Hänen talossaan alakerrassa majaili osa Lapualle sijoitettuja ryssiä, mutta yläkertaan Vihtori eräiden

(Jatkuu sivulla 14.)

Kosola ryssien vankina. Niiden laatima "papinkirja" tuntomerkkeineen, sormenjälkineen j.n.e.

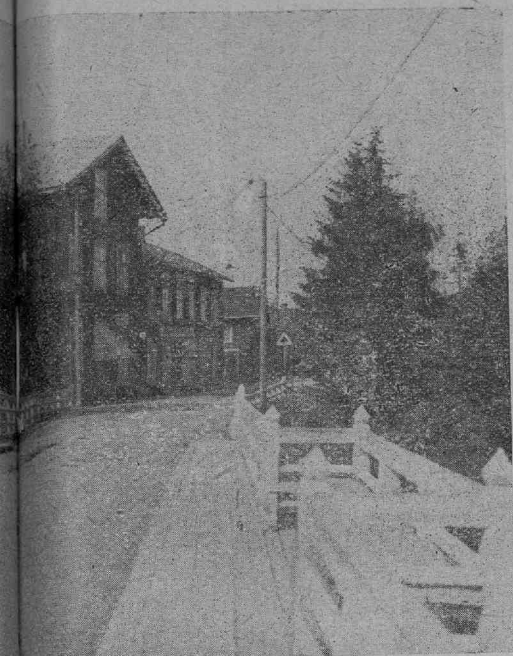

Y l l ä: Kuvanveistäjä Mauno Oittisen Kosolasta Helsingissä äskettäin muovailema veistos.

Ylhäällä keskellä: Kosolan "hallitustalo": entinen kievari, jossa nyt on lapuanliikkeen kanslia.

Yllä: Vihtori hymyilee saatuaan kuulla joutuvansa kommunistipainovapauslain ensimäiseksi uhriksi.

Vieressä: "Viimeistä kirjainta myöten".

Kosola suojeluskuntamiehenä:

laskettuaan lapuanliikkeen puolesta seppeleen Lapuan sankarihaudalle viime keväänä.

"Lapuanliikkeen emäntä"

rouva Elin Kosola, kuva otettu talonpoikaismarssin aikana.

(Jatkuu sivulta 11)

muiden kanssa järjesti oikean pommitehtaan, jonka vaarallisesta toiminnasta m.m. on jännittävä ja huvittava kertomus Hakkapeliitan 5. numerossa v:lta 1928. Sitä sopii tutkia. Samaan aikaan kesäkuun lopulla oli hän perustamassa Lapuan suojelus(palo-)kuntaa. Aseharjoitukset alkoivat kuumalla kiireellä, ja tapaamme henkilömme silloin m.m. rannikolla vastaanottamassa ensimäistä aselähetystä Saksasta. Ja niinpä pian alkoikin metakka.

Vapaussodassa oli Kosola alusta mukana. Hänelle tarjottiin alussa komppanianpäällikön tehtäviä, mutta ei hän halunnut sitoa käsiään, vaan toimi vaatimattomasti rivimiesten mukana, hoidellen sittemmin konekivääriä ja ollen Tampereelta lähtien joukkueenjohtajana. Lapuan sk., johon hän kuului, oli Pohjois-Hämeen rykm. 2. pataljoonana.

Vapaussodan jälkeen näemme Kosolan taas jatkamassa samaa latua. Armeijasta oli saatava pois ryssäläinen henki, jota siinä vielä oli kosolti. Tässä työssä tarvittiin Pohjanmaan aktivistien otteita, ja siten joutui Kosola mukaan siihenkin. Kun sitten kommunismi alkoi levittää juuriaan ja lakot kävivät yhä uhkaavammiksi, tarttui Kosola taas remmiin, sillä hän ei voinut sietää, että punainen siemen pääsisi itämään. Hän oli perustamassa lakonmurtajajärjestöä, jolle Martti Pihkala oli lausunut syntysanat, ja tästä toiminnasta olikin tulos, kuten tiedetään, erittäin tärkeä maamme talouselämälle.

Kun viime talvena pyhä viha Etelä-Pohjanmaalla, lähtökohtana juuri Lapua, syttyi maanpettureita vastaan, puhkesi se Kosolassa niinkuin muissakin tinkimättömissä isänmaanmiehissä voimallisena, sillä sen kytemisaika oli tosiaankin ollut pitkä. Kyllästyminen oli jo saavuttanut rajansa. Kun nyt ajattelemme Vihtori Kosolan osuutta vapausliikkeissämme näihin asti, selviää meille helposti, miksi juuri häneen keskittyivät kansannousun katseet. Hän oli ollut mies, jonka latu oli suora, päämäärä vääjäämätön ja johon voi luottaa.

On ymmärrettävää, että kun taloa asuva mies niinkin paljon joutuu olemaan mukana uhrautuvassa työssä isänmaan hyväksi kuin Vihtori Kosola on joutunut, vie se mieheltä ajan niin suuressa määrin, ettei häneltä enää voida odottaa osanottoa muunlaisiin harrasteluihin. Niinpä emme näekään Kosolaa mukana erikoisemmin kunnallis- y.m.s. pyrinnöissä, paitsi tietysti sellaisissa, jotka koskettavat tätä keskeistä suurta asiaa, kuten m.m. suojeluskunnassa. Niinpä Kosola myös esim. on lausunut Etelä-Pohjanmaan Ilmapuolustusyhdistyksen syntysanat — sehän on luonnollista. Työteliäänä maanviljelijänä hän kyllä on ollut yhteispyrinnöissä mukana sikäli kuin on ehtinyt, ollen esim. kymmenisen vuotta Lapuan maamiesseuran puheenjohtajanakin. Mutta erikoisen merkittävää on,että hän

Kosola "metsämiehenä": puiden parissa, jotka hän istutti ennen Shpalernajaan joutumistaan.

Kotioloissa: lapuanliikkeen johtaja ja hänen perheensä kesällä 1930.

näiltä valtiollisilta puuhiltaan on ehtinyt tulla tunnetuksi myös ensiluokkaisena karjamiehenä. Hänen karjansa on tunnetusti valtakunnan parhaita. Käykää katsomassa hänen kotonaan kaappia, joka on täynnä parhaita jalostuspalkintoja, tai laatikoita, jotka pullottavat kunniakirjoista. Lahden näyttelyssä sai talon karja 31 palkintoa, ja valmistautuu kansanliikkeen johtaja parhaillaankin Viipurin suurnäyttelyä varten. Ja voisipa sanoa: onhan luonnollista, että maamies, jonka valtiollisena johtotähtenä on kansamme puhdistaminen kommunisteista, jo johdonmukaisuudenkin vuoksi pitää karjansakin puhdasrotuisena. Ei pääse punatauti Vihtorin ammuviin.

Palstantila loppuu. Ehkäpä tästä hieman on selvinnyt, mikä mies Vihtori Kosola kansalaisena on. Yksi asia kuitenkin vielä: itse ei Kosola ole koskaan pyrkinyt esille, tapahtumien kehitys on vaatinut tehtäviin miehen, joka synnynnäisesti on ollut niihin valmis, koskaan omaa etuaan tavoittelematta, päinvastoin aina itse niistä muuta palkkaa saamatta kuin hyvän omantunnon.

Kansanliikkeestämme ja sen johtajasta on viime aikoina kirjoitettu ja puhuttu paljon ja monella tavalla, kaukaisia ulkomaita myöten. Me elämme nyt sen eräässä kehitysvaiheessa, n.k. toisessa näytöksessä. Tulevaisuus näyttää, mitä meillä on edessä. Mutta varmaa on, että päämäärästä ei väistytä. Suuri puhdistustyö viedään loppuun. Ja meidän on hyvä kulkea alotettua suoraa tietä, sillä meillä on lipunkantajanamme monissa tuulissa koeteltu, varmakätinen ja vääjäämätön mies. Kosolan isännän kohotettu nyrkki ei aukene ennenkuin punaiselta huutajalta on suu suljettu. Niin me uskomme.

Yksi prosentti ja Raamattu.

Äskettäin kerrottiin lehdissä, että neuvostohallitus on antanut kaikille paikallisille neuvostoille määräyksen takavarikoida Raamatut ja kaikki rukouskirjat. Paperipuutteen takia nämä kaikki kirjat lähetetään paperitehtaisiin.

Samaan aikaan julkaistiin lehdissä tilasto Venäjän kommunistisesta puolueesta. Sen mukaan kuuluu puolueeseen yht. 1,182,000 työläistä, 324,000 talonpoikaa, 209,000 virkamiestä, 16,000 vapaan ammatin harjoittajaa. Kun Venäjällä on kaikkiaan n. 150 miljoonaa asukasta, on kommunisteja hieman enemmän kuin yksi prosentti koko väkiluvusta.

Viimemainittu luotettava laskelma osottaa selvästi, miten mitättömän pieni joukko ihantolassa terrorisoi. Ja tämä yksi prosentti ottaa 99 prosentilta Raamatut ja kuljettaa ne paperitehtaisiin, joissa niistä valmistetaan paperia bolsheviikkien monikirjavia kaavakkeita varten.

Eiköhän tällainen teko kaiken inhimillisyydenkin nimessä vielä kosta itseään. Ajat näyttävät kehittyvän siihen suuntaan, ettei kulune enää pitkää aikaa siihen, jolloin punakaavakkeet uudelleen tehdään paperiksi, jolle painetaan Raamattuja.

Tämä sopisi ottaa huomioon kaikkien niiden, jotka meillläkin kulkevat silmät ummessa.

OIKAISU.

Viime numerossamme oli kuva "Työn Äänen" kirjapainon jutussa syytetyistä. Otsikon alla "Henkilöt" olevaan luetteloon oli tullut sikäli virhe, että keskirivin luettelosta oli jäänyt kolmen henkilön nimi mainitsematta. Tästä syystä esitämme sen nyt oikaistuna:

Keskirivi: Jaska Peräkorpi, Pentti Ylihärsilä, Hjalmar Hasselblatt, Paavo Sariola, Veikko Vuorjoki, Lauri Taittonen, Jussi Muilu, Kalle Vaahtoniemi, Hanno Lahdensuo, Vilho Palomäki.

Jalander ja sosialistit.

Pääkaupungista tulleet tiedot kertovat, että maaherra Jalander, joka on viime aikoina etsinyt ja saavuttanutkin jonkinlaista kuuluisuutta niillä edesottamuksilla, joihin hän on ryhtynyt lapuanliikettä vastaan, ja joka omassa läänissään ahdistelee lainpykälillä niitä, jotka lain h e n k e ä noudattaen koettavat toimia kommunismin hävittämiseksi, on saanut kesälomansa ja lähtee ulkomaille hoitamaan vatsatautiansa, joka kuuluu vaativan pitkäaikaista hoitoa. "Aktivisti" toivottaa hänelle onnellista matkaa ja luulee, että ulkomaitten ilmanala tulee olemaan hänelle välttämättömän tarpeellinen lopuksi iäkseen. Meidän Suomemme kylmä ja myrskyinen ilmanala ei varmasti sovellu herra Jalanderin vatsataudille eikä hermostolle ja sen vuoksi tekee hän viisaimmin ryhtyessään hoitamaan kallista terveyttään ulkomailla. Siitä on kyllä se seuraus, että Suomi ja Uudenmaan lääni jäävät pysyvästi vaille hänen huolenpitoaan, mutta kun ne molemmat ovat olleet olemassa ja tulleet toimeen ennen herra Jalanderia, voitanee toivoa, että ne jollakin tavoin pysyvät pystyssä hänen jälkeensäkin ja ilman häntä.

Kaikkia herra Jalanderin yrityksiä lapuanliikettä vastaan ja lapuanhenkisten vaalilautakuntien kurittamiseksi on "Suomen Sosialidemokraatti" niitten joka vaiheessa ja muodossa tervehtinyt mitä suurimmalla tyydytyksellä ja myötätunnolla. Rohkaistuneena siitä, että on onnistunut saamaan asetoverikseen maaherra Jalanderin kaltaisen korkean ja mahtavan herran, ja nähtyään, että tämä suuri herra oikein vakavissaan ehdottaa Aktivistia lakkautettavaksi, innostuu sanotun lehden pakinoitsija Sasu Punanen nimittämään lapuanliikettä k a p i n a l l i s e k s i l i i k k e e k s i.

On erittäin mielenkiintoista nähdä, kuinka meidän sosialidemokraattinen puolueemme viime kuukausina on koettanut tehdä kaikkien uskottavaksi, että se on tässä maassa ainoa joukko, joka aina ja joka paikassa henkiin ja veriin saakka tahtoo puolustaa laillisuutta ja kansanvaltaa ja parlamentaarisuutta. Onpa heidän pääänenkannattajansa palstoilla menty niinkin pitkälle, että on joskus saatu siellä lukea nimityksiä isänmaa ja isänmaallisuus, jotka tietääkseni ovat tähän asti olleet sangen vieraita käsitteitä sosialistien ajatusmaailmassa. Tällainen jatkuva melkein joka päivä toistuva vakuuttelu olisi muutoin voinut tuntua ilahduttavaltakin, ellei kaikilla niillä tasavaltamme kansalaisilla, jotka ovat saavuttaneet kolmekymmentä lähentelevän iän tahi ovat sitä vanhempia, olisi olemassa niin haihtumattomia muistoja siitä vuosien 1917 ja 1918 ajasta. Älkööt sosialistiherrat unohtako, että kaikki niitten vuosien hulinat, ensinmainitun vuoden rikoksilla tahratut kesäinen maanviljelyslakko ja syksyinen marraskuun suurlakko ja niitten jälkeen kevättalvella 1918 toimeenpantu punakapina kaikkine tunnettuine hirmutekoineen, ne on kaikki merkitty juuri sosialidemokraattisen puolueen tiliin, koska silloin ei kommunistipuoluetta vielä ollut olemassakaan. Senaikaisista raskaista rikoksista on kyllä useimmille rikollisille myönnetty armahdus, mutta se armahdus tarkoittaa yksinomaan ansaitun rangaistuksen lieventämistä tai kokonaan poistamista. Itse tiliä ei voi saada kuoletetuksi muulla kuin sellaisella pitkäaikaisella ahkeralla ja hyödyllisellä toiminnalla isänmaan hyväksi, joka saa kaikki kunnialliset kansalaiset varmasti luottamaan siihen, ettei kukaan armahdetuista rikollisista eikä heidän kannattajistaan edes ajattele kapinavuoden kauhujen uudistamista.

Ikävää kyllä ei kukaan, joka tarkkaavaisesti on seurannut sosialidemokraattisen puolueen lehdistöä, voi päästä siihen vakaumukseen, että heissä olisi tapahtunut mitään todellista vakavaa mielenmuutosta. Jo ensi ilmestymispäivästään asti rupesivat heidän lehtensä esittämään sivumäärin kuolemanilmoituksia niistä, jotka venäläisten liittolaisina toimien olivat saaneet surmansa taistelussa oman maansa vapautta vastaan ja leimattiin noissa ilmoituksissa noita maansa pettäneitä jonkinlaisiksi marttyyreiksi. Seuraava syyttävää huomiota herättänyt toimenpide oli ryhtyä julkaisemaan sellaisten työmiesten anteeksipyyntöjä, jotka olivat taistelleet vapausarmeijan riveissä. Lehtien herrat toimittajat eivät voineet olla tietämättömiä siitä, minkälaisilla keinoilla noita valkoisia työmiehiä oli pakoitettu kirjoittamaan anteeksipyyntönsä ja maksamaan sakkoja sosialistien rahastoihin ja julkaisemalla sellaista ovat he todistaneet hyväksyvänsä sen ja asettuvansa sellaisen alkeellisimpien kansalaisvapauksien sortamisen kannalle. Johdonmukaisesti ovat he aina kieltäytyneet kutsumasta meidän suurta vapaussotaamme oikealla nimellä, nimittäen sitä vain kansalaissodaksi.

Paitsi kaikkea tätä on Sasu Punanen itse muutamia vuosia sitten jonakin heikkona hetkenään avoimesti tunnustanut, että sekä hän että koko puolue ovat olleet punakapinassa mukana sekä myötätunnollaan että työssä ja toimessa. Ainoa katumus ilmaiseva miete oli hänellä se, että "kyllähän se punakapina oli tyhmä teko". Kaikesta päättäen oli se sitä hänen mielestään vain siksi, että siinä punakaarti joutui tappiolle. Vastaisessa tapauksessa olisi hän pitänyt sitä viisaana tekona.

Näin ollen on kokonaan sopimatonta, että Sasu Punanen ja muut sosialistilehtiä toimittavat sosialistiherrat lehdissään herjaavat kapinalliseksi liikkeeksi sitä liikettä, joka täällä toimii kansamme elinvoimia jäytävän maanpetoksellisen toiminnan lopettamiseksi. Ja yhtä sopimatonta on, että he kehtaavat lausua julki vaatimuksia kommunistilakien sovelluttamisesta sitä lehteä vastaan, jolla on kunnia olla isänmaallisen lapuanliikkeen varsinaisena äänenkannattajana.

Sasu Punaset ja muut sosialistiherrat ovat

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto.

"Kulutusosuuskuntien Keskusliitto" on viime kuun 30 päivänä lähettänyt sisäasiainministerille valituskirjelmän, joka päättyy seuraaviin vaatimattomiin sanoihin:

"Käännymme Herra Sisäasiainministerin puoleen ja esitämme kunnioittavimmin, että Te puolestanne maan korkeimpana järjestyksen valvojana ryhtyisitte harkintanne mukaan tarpeellisiin toimenpiteisiin, joiden avulla edelläsanottujen tihutöiden tekijät (muutamien kommunistien kyyditsijät) saatettaisiin lain mukaisiin rangaistuksiin ja että uhatut henkilöt saisivat turvaa väkivallan harjoittajia vastaan.

Helsingissä 30 päivänä elokuuta 1930.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto".

Yksinkertainen kansalainen, joka ei lähemmin ole joutunut tekemisiin kommunististen osuusliikkeiden kanssa ja jolla ei ole ollut tilaisuutta saada tietoonsa, millaisia henkilöitä näiden liikkeiden johdossa on, yhtyy luonnollisesti valitukseen. Mekin yhtyisimme, mutta sattumalta tiedämme yhtä ja toista sellaista, joka estää meidät sitä tekemästä.

Kommunismin tyyssijat maassamme ovat ensikädessä tähän saakka olleet ammattijärjestö, kommunistiset sanomalehdet kirjapainoineen ja vasemmisto-osuusliikkeet. Siinä ovat juuri ne kolme pääetappia, joista Suomen kommunistinen puolue (S.K.P.) on saanut vahvan turvapaikan. Ne ovat ensikädessä tässä maassa elättäneet salaista kommunistipuoluetta ja Moskovan avulla pitäneet sitä elinvoimaisena. Näistä etapeista on ainoastaan yksi, nim. kommunistiset sanomalehdet lakkautettu, ja ammattijärjestö kai vetää parhaillaan viimeisiä henkäyksiään; mutta kommunistinen osuustoiminta on saanut edelleen jatkaa toimintaansa valtiovallan siihen puuttumatta. — Miksi sitten tämä osuustoiminta on vaarallista? Se on vaarallista sen vuoksi, että sen palvelukseen saadaan hankittua suuret määrät yhteiskunnalle vaarallista ainesta, joka on pakoitettu toimimaan maanpetoksellisesti johdon määräyksestä. Sellaiset liikkeet luotonannon y.m. voimakeinojen avulla saavat myöskin terrorisoiduksi yleisöä ja taivuttavat senkin palvelemaan kommunismia.

Kommunismin vahvimpia turvapaikkoja ovat olleet Vaasan Työväen osuusliike, osuusliikkeet Oulun ja Kemin seuduilla sekä Lapinmaan osuusliike. Näiden liikkeiden johtajiksi on valittu ainoastaan salaisen kommunistipuolueen palvelukseen vihkiytyneitä miehiä. Otetaanpa esimerkiksi Vaasan Työväen osuusliikkeen johtaja Juho Lähdesniemi, joka on jo monia vuosia toiminut mainitun liikkeen johtajana. Tullessaan Vaasaan oli hän jo monella muotoa kunnostautunut kommunistisessa toiminnassa ja ollut viranomaisten käsiteltävänäkin. Vaasassa Lähdesniemi liittyi paikalliseen salaiseen kommunistipuolueeseen ja on siinä jatkuvasti toiminut ollen m.m. "Pikin", s.o piirikomitean jäsenenä. Tässä ominaisuudessa Lähdesniemi järjesteli salaiset kokoukset osuusliikkeen konttoriin y.m. toimihuoneisiin ja majoitteli Venäjältä tulleet salaiset organisaattorit osuusliikkeen toimitaloihin. Osuusliike oli salaisen puolueen vapaasti käytettävissä ja palveluksessa. Voidakseen paremmin turvata asemansa suuren kommunistiliikkeen johtajana Lähdesniemi erosi entisestä vaimostaan ja meni siviliavioliittoon erään Agnes Tshepurnoff-nimisen naisen kanssa, joka äsken oli tullut Venäjältä Suomeen. Tämä nainen oli Venäjällä käynyt Lännen Vähemmistökansallisuuksien Yliopiston — (kommunistiyliopiston, jonka käymisestä oikeudet ovat tuominneet 1—2 v. kuritushuonetta) ja Vaasassa järjesteli kommunisteille venäjänkielen opetusta antaen samalla oppilaille osotteita Venäjälle kirjeenvaihtoa varten. Lähdesniemellä itsellään oli myöskin lisävirka — valtion varatilintarkastajana. — Tästä herrasta riittäisi kirjoittamista pitemmältikin, mutta jo mainittu riittää osoittamaan, minkälaisia miehiä suurten kommunistiliikkeiden johtajat ovat. Sitäpaitsi on Lähdesniemi juuri vasemmisto-osuusliikkeiden johtaja, s.o. "Vasemmisto-osuusliikkeen keskuskomitean" perustajajäsen.

Etsivä keskuspoliisi voisi laatia kansalle nähtäväksi tilaston, kuinka monta osuusliikkeiden palveluksessa olevaa tai ollutta henkilöä on tuomittu valtiopetoksen valmistelusta tai maanpetoksesta. Luulisimme, että tuomituista noin 40 % on osuustoimintahenkilöitä. Vielä mielenkiintoisempaa olisi kansan saada nähdä luettelo niistä rikollisista kommunisteista, jotka edelleen ovat kommunistisissa osuuskaupoissa toimissa. Näistä Lähdesniemi on varmasti numero 1.

Parhaillaan Viipurin hovioikeus käsittelee erästä kommunistien vakoilujuttua. Siellä on syytettynä myöskin Janakkalan osuuskaupan Lammin myymälän hoitaja Heikki Kakkonen ,joka oli aikoinaan toimitellut yli rajan "saippualähetyksiä" (etappimiehiä). Heikki Kakkonen oli Lammilla kansalaisten mielestä puolisiivo porvari ja liikuskeli kovin sukkelana ja kohteliaana puotipöydän takana. Kun sitten eräänä päivänä "ohrana" iski kyntensä Kakkoseen ,niin kansalaiset sanoivat, että eipäs olisi voinut uskoa miehestä sellaista; vaikka olihan se sellainen luihukatseinen ja vähän liiaksi "lipeäkielinen".

Nyt on sisäasiainministerillä ratkaistavana vaikea pulma, kun näiden osuusliikkeiden ylin orgaani vaatii alaisilleen hengen turvaa. Tuntuisi selvemmältä, että valtiovalta ottaisi varmaan suojelukseensa herrat johtajat, joita kansa kovasti nyt ahdistelee. Suosittelisimme Tammisaarta sellaisena turvapaikkana. Me voisimme kommunistisia osuusliikkeitä ja niiden johtajia vastaan tehdä paljon vaativamman kirjelmän ja paljastaa paljon suurempia rikoksia, kuin mitä muutama kyyditys on. Mutta tuntuu siltä, että kansakin tietää jotakin ja on sen oma-alotteinen toiminta tavallaan tienviittana valtiovallalle, jolta odotetaan ratkaisevia otteita kommunismin tukahduttamiseksi osuustoiminnankin alalla.

Helsingissä, syyskuun 1 päivänä 1930.

Aktivistinen aktivisti.

---

viime kuukausien kuluessa olleet verrattain säisyjä ja siipiään myöten. Ovatpa heidän edustajaherransa muun muassa olleet osallisina muutamien kommunistilakienkin hyväksymiseen. Kavahtakoot he nyt tahi vastedes ryhtymästä pöyhistelemään ja millään tavoin veljeilemään kommunistien kanssa. Heidän vanha punakapinan aikainen tilinsä on yhä vielä niin tarkassa muistossa. Jos maan isänmaallisessa yleisössä pääsee vakiintumaan se käsitys, että he joko julkisesti tai salaisesti ovat kommunistien liittolaisia, niin syyttäköööt he silloin itseään, jos heitä rinnastetaan kommunistien kanssa ja jos joutuvat samanlaisen kohtelun alaisiksi kuin kommunistit.

Vanha Valkoinen.

"Aktivistin" syytejuttu.

Lakit. kand. S. J. Pentin vastinekirjelmä oikeudelle päämiehensä Vihtori Kosolan puolesta.

Luettuaan sanomalehdistä että Lohjan kauppalahallitus vaaliluetteloa tarkastaessaan oli siitä poistanut eräitten tunnettujen kommunistien nimet, kiiruhti Uudenmaan läänin maaherra Suomen Sosialidemokraatille ilmoittamaan, että jos tästä hänelle tehdään valitus, niin se tullaan ottamaan huomioon ja asianomaisten nimet palauttamaan takaisin vaaliluetteloon, ja ettei myöskään vaalilautakunnan menettely voi jäädä seurauksia vaille, koska se on tehnyt rikoksen, joka muka laadultaan on törkeä, ja jonka varalta rikoslaissa on ankaria pykäliä.

Kuten sanomalehdissä on kerrottu, asetettiin kauppalahallituksen porvarilliset jäsenet hra Jalanderin määräyksestä viipymättä syytteeseen ja Lohjan kihlakunnanoikeus tuomitsi heidät ymmärtämättömyydestä ja taitamattomuudesta tehdystä virkavirheestä saamaan varotuksen — siis rikkomuksesta, josta puheen ollen ei hra Jalanderilla luulisi olevan aihetta kuuluttaa maailmalle toisten virheitä ja erehdyksiä, vielä vähemmän julkisesti herjata kunniallisia ja isänmaallisia miehiä. Sitävastoin ei ole julkisuudessa ilmoitettu, onko ja kuinka hra Jalanderia ojennettu hänen tässäkin asiassa osoittamastaan ymmärtämättömyydestä ja taitamattomuudesta.

Riippumatta siitä, mikä käsitys kullakin saattaa olla Lohjan kauppalavaltuuskunnan ja monen muun isänmaallisen vaalilautakunnan samanlaisen menettelyn muodollisesta laillisuudesta vaikutti hra Jalanderin tahditon "torventoitotus" mielenosoitukselta kaikkia niitä isänmaallisia kansalaisia vastaan, jotka ovat ryhtyneet lopulliseen taisteluun kommunismin tuhoamiseksi tässä maassa, ja oli todennäköisesti sellaiseksi tarkoitettukin. Muuten on vaikeasti selitettävissä tämä erinomainen kiivailu, kun on kysymys kommunisteja vastaan tähdätystä toimenpiteestä miehessä, joka ei suinkaan ole tunnettu palavuudestaan silloin, kun on kaivattu alotteita ja toimenpiteitä kommunistien rikollisen toiminnan ehkäisemiseksi. Vai onko hra Jalander ehkä joskus oikeusministeriölle esittänyt omassa läänissään ilmestyneitten kommunistilehtien syytteeseen panemista rikoslain 16 luvun 24 §:n tai jonkun muun lainpaikan nojalla? Tuskinpa vaan. Ainakin hän on tunnettu vastahakoisuudestaan ryhtyä hallituksen ja kansalaisten nimenomaisesta kehoituksestakaan toimenpiteisiin kommunistien julkisia järjestöjä vastaan. Hän on myös tunnettu auliudestaan myöntää tunnetuille kommunisteille matkustuslupia Venäjälle vastoin etsivän keskuspoliisin epääviä lausuntoja ja sellaisissakin tapauksissa, joissa yksikään toinen maaherra ei ole lupaa myöntänyt. Ja hän on kuuluisa esiintymisestään lokakuulla 1926, jolloin hän — myöskin sanomalehtihaastattelussa — julisti, että "me emme enää elä sellaisessa epänormaalisessa ajassa, että meillä tarvittaisiin etsivän keskuspoliisin tapaista itsenäistä virastoa, joka toimii eräänlaisena valtiona valtiossa" — "asiantuntijalausunto", joka budjettikäsittelyn aikana kaikille kommunistien ystäville ja poliisin ja yhteiskuntajärjestyksen vihollisille oli luonnollisesti hyvin tervetullut, mutta oikein arvosteltuna skandaali, joka jos mikään oli omansa saattamaan valtiovallan ja julkisen viranomaisen toimenpiteet halveksimisen alaiseksi, jopa aikaan saamaan vaaraa yleiselle järjestykselle. Ja vain hallitusvallan ryhdittömyys voi selittää sen, että hra Jalander tuonkin aivan ihmeellistä ymmärtämättömyyttä virka-asemansa velvoituksista ja vaatimuksista osoittavan esiintymisensä jälkeen yhä edelleen on voinut olla maaherrana maan ensimäisessä läänissä.

Herra Jalanderin teot ja laiminlyönnit ovat siis valitettavasti useinkin olleet omansa heikentämään esivallan auktoriteettia ja ärsyttämään ja katkeroittamaan niitten kansalaisten mieltä, jotka surulla ovat saaneet seurata kommunistien rikoksellista toimintaa ja röyhkeätä rehentelemistä Uudenmaankin läänissä. Mutta kun Aktivisti, joka on ottanut ohjelmakseen vaatia esivallalta ja sen viranomaisilta päättäviä toimenpiteitä kommunismin tuhoamiseksi, uskalsi muistuttaa näistä hra Jalanderin laiminlyönneistä, silloin hra Jalander vihdoin havaitsi, että täällä ei enää elettykään "normaalisissa oloissa", vaan että viranomaisen arvovaltaa ja yhteiskuntajärjestystä uhkaa vaara — kommunismin vastaisen liikkeen ja tämän Vaasan maaherran läänissä ilmestyvän painotuotteen taholta. Virkavelvollisuutensa mukaisesti hän viivyttelemättä ilmoitti tästä havainnostaan oikeusministeriölle, joka olikin valmis, noudattaen hra Jalanderin neuvoa, määräämään syytteen nostettavaksi Aktivistin vastaavaa toimittajaa vastaan.

Aktivistin 7:s numero sisälsi kaksikin kirjoitusta, joissa arvosteltiin hra Jalanderin esiintymistä. Toisessa näistä sitä verrataan sisäasiainministerin menettelyyn, joka "on ollut arvokasta, kun taasen maaherra Jalanderin menettely on ollut, niinkuin joskus ennenkin, joutavaa reklaamin tavoittelua", ja lisätään, "että tämä ei ole ensimmäinen kerta, jolloin maaherra Jalander esiintyy ymmärtämättömästi virassaan". Syyte ei kuitenkaan koske tätä kirjoitusta, joten siinä oleva arvostelu herra Jalanderista ei siis oikeusministeriön mielestäkään ole omansa halventamaan julkista viranomaista tai saattamaan hänen toimenpidettään halveksimisen alaiseksi. Syyte koskee nimenomaan kirjoitusta "Maaherra Jalander puhaltaa torvea".

Tässä kirjoituksessa kylläkin kipeästi arvostellaan hra Jalanderin viimeistä ja aikaisempia esiintymisiä ja laiminlyöntejä. Se on syytös häntä vastaan siitä, että juuri hän on järkyttänyt esivallan auktoriteettia. On huomattava, että tässä kirjoituksessa tehtyjä viittauksia hra Jalanderin esiintymiseen ja toimintaan yleensä ei oikeusministeriön kirjelmässä väitetäkään perättömiksi, vaan nojataan syyte yksinomaan siihen lisäykseen, joka viime heinäkuun 31 p:nä annetulla lailla tehtiin rikoslain 16 luvun 24 §:ään. Tässä lainkohdassa, joka on säädetty sen kansanliikkeen voimalla, jota vastaan hra Jalander on noussut taistelemaan, ja tarkoitettu kommunistien yhteiskuntajärjestystä halventamaan ja tuhoamaan pyrkivän julkisen sanan kurissa pitämiseksi, säädetään rangaistus sille, joka "oleellisia seikkoja salaten tai muuten vääristellen taikka loukkaavaa taikka halventavaa sanontaa tai esitystapaa käyttäen" julkisesti väkijoukossa esittää taikka kirjoituksen kautta tai muuten levittää tietoja tai lausumia, jotka ovat omansa halventamaan hallitusta, eduskuntaa tahi julkista viranomaista taikka saattamaan niiden toimenpiteen tahi laillisen yhteiskuntajärjestyksen halveksimisen alaiseksi taikka aikaansaamaan vaaran yleiselle järjestykselle.

Oikeusministeriön kirjelmässä ei myöskään väitetä, että syytteen alaisessa kirjoituksessa olisi salattu oleellisia seikkoja tai esitetty asioita muuten vääristellen. Kysymys on siis loukkaavasta tai halventavasta sanonnasta tai esitystavasta. Arvattavasti hra Jalanderista tuntuu loukkaavalta ja halventavalta hänen menettelynsä arvostelu ja hänen laiminlyöntiensä mieleen palauttaminen. Mutta on loogillinen harhapäätelmä väittää, että kirjoituksessa esitetyt tiedot ja lausumat olisivat olleet omansa halventamaan viranomaista tai saattamaan sen toimenpiteen tahi laillisen yhteiskuntajärjestyksen halveksimisen alaiseksi, kun koko kirjoituksen tarkoitus on syyttää hra Jalanderia esiintymisestä, joka on ollut omansa saamaan aikaan sellaisen vaikutuksen, kuin edellä on sanottu. Mitä nimenomaan tulee hra Jalanderin viimeiseen esiintymiseen, jota kirjoituksen otsakkeessa verrataan torveen puhaltamiseen, niin oikeuttaa hänen siinä osoittamansa virkainto vertailun hänen osoittamaansa penseyteen, silloin kun häneltä on odotettu toimenpiteitä valtakunnan ja yhteiskuntajärjestyksen vihollisia vastaan, jota paitsi se sellaisenaan oli sopimaton ja taitamaton, kuten kirjoituksessa "Reklaamin tavoittelua" on tarkemmin selitetty. Olisikin senvuoksi odottanut, että hallitus olisi pitänyt kiireellisempänä asiana harkita, onko hra Jalander vieläkin yhä edelleen mahdollinen edustamaan hallitusvaltaa maan ensimmäisessä läänissä, ja vasta sen jälkeen hra Jalanderin neuvot esivallan arvovallan korjaamiseksi, joka arvovalta juuri hänen menettelynsä kautta on tullut horjutetuksi. Sillä ei suinkaan hra Jalanderin virheitä ja laiminlyöntejä saada korjatuksi sillä, että syytetään Aktivistia niistä.

Jos oikeusministeriön kysymyksessä olevan rikoslain kohdan tulkinta pitäisi paikkansa, ei julkisuudessa yleensä saisi mainita mitään viranomaisten virheitä. Onhan se aina tavallaan omansa halventamaan julkista viranomaista tai saattamaan hänen toimenpiteensä halveksimisen alaiseksi. Ja asianomainen itse saattaa siitä myös loukkaantua. Julkinen viranomainen on kuitenkin meillä kuten muissakin demokraattisissa maissa julkisen arvostelun alainen. Eikä luulisi olevan ainakaan nykyisen hallituksen ohjelman mukaista kieltää julkisuudessa esiintuomasta viranomaisten laiminlyöntejä taistelussa kommunistien rikollista toimintaa vastaan.

Oikeusministeriön toimenpidettä määrätessään syytteen nostettavaksi minua vastaan rikoslain 16 luvun 24 §:n nojalla sellaisena kuin se kuuluu muutettuna lailla viime heinäkuun 31 p:ltä on pidettävä erehdyksenä, sillä syytteen alainen kirjoitus ei sisällä mitään sellaista, josta mainittu lainpaikka säätää rangaistuksen. Raastuvanoikeus näin ollen hyljännee syytteen aiheettomana ja lakiin perustumattomana.

Suomen kansan eheys ja sosialistit.

Helsingin Sanomat ryhtyy numerossaan 219 v.k. 17 päivältä olevassa pääkirjoituksessa pakinoimaan niistä puhdistuksista, joita viime viikkoina on toimitettu useitten kaupunkien ja maalaiskuntien valtuustoissa joka puolella maatamme. Lausuttuaan hyvin ymmärtävänsä, että "kommunistien toiminta kuntien valtuustoissa ja muissa kunnallisissa elimissä on ollut vahingollista kuntien asiain hoidolle" ja että "heidän poistumistaan valtuustoista ei kukaan, heitä itseään lukuunottamatta, sinänsä valita", ryhtyy lehti omasta puolestaan paheksumaan sitä, että tällaiset puhdistukset muutamissa paikoissa ovat kohdistuneet myös johonkin sosialidemokraattiin, ehkäpä jossakin johonkin toisin ajattelevaan porvariinkin. Siitä kaikesta tekee lehti sen mielestänsä murheellisen päätelmän, että "kansamme taas keinotekoisesti jaetaan kahteen toisiaan vastaan taistelevaan rintamaan ja siten tehdään tyhjäksi se rakentava työ, joka viimeksi kuluneena kymmenvuotiskautena on, eikä suinkaan tuloksetta, tehty kansamme eheyttämiseksi".

Niin. Se "rakentava" työ kansamme eheyttämiseksi. Sitä on tässä jo kyllä tehty toistakymmentä vuotta. Sen toimintamuotona oli alkuvuosina yleisen armahduksen ja anteeksiannon suominen kapinarikollisille, ei yksin niille, jotka tyhmyydestä ja muitten viekoituksesta ja pakoituksesta olivat lähteneet rikosten teille, vaan niillekin, jotka sekä itse olivat syypäitä raskaisiin hengen rikoksiin että olivat niihin muita kehottaneet ja pakoittaneet. Vähä vähältä ja useammilla armahduspäätöksillä on enimmälle osalle näitä rikollisia, näitä isäntiensä ja hyväntekijäinsä ja naapuriensa murhaajia ja niitten omaisuuden ryöstäjiä, näitä isänmaansa vapauden jarruttajia, palautettu ei ainoastaan vapaus, vaan vieläpä kaikki kansalaisoikeudetkin; ja kaikki tämä ilman että heiltä on edes vaadittu mitään armahduksen anomusta, joka jo itsestään olisi ollut jonkinlainen tunnustus siitä, että olivat itsekin tulleet huomaamaan tehneensä rikoksen. Kaikki annettiin heille ilman ehtoja aivan kuin olisi ollut kysymys jonkun heidän kärsimänsä suuren vääryyden hyvittämisestä. Seurauksena on ollut, että monet näistä kapinavangeista ovat vapaiksi päästyään jatkaneet vielä entistä suuremmalla innolla kiihoitustoimintaansa kansamme kehittymättömien kerrosten ja nuorison keskuudessa ja vehkeilyään venäläisten kanssa isänmaansa turmioksi.

Sittemmin on sitä eheyttämistä koetettu eduskunnassa jatkaa niitten kuuluisien lehmäkauppojen kautta. Jonkun pienen omalle puolueelle tulevan hyödyn hinnalla on oltu valmiita joka tavalla kumartelemaan ja silittelemään vasemmistoa, on äänestetty sen edustajia tärkeisiin valiokuntiin, myönnetty runsaita apurahoja vallankumouksellisille voimisteluseuroille, opiskeluyhdistyksille ja teattereille ja itse lainsäädäntötyössä on usein lähdetty kulkemaan sosialistien viitoittamia teitä. Sellaista eheyttämistä on varmaankin tarkoitettu, kun niiltä miehiltä, jotka ovat puolustuslaitoksemme vakinaisessa palveluksessa ja jotka siis vaaran tullessa ovat valmiit hengellään ja verellään yhteiskuntaamme puolustamaan, niiltä riistetään äänioikeus, vaikka he silti kyllä ovat pakoitettuja suorittamaan valtion tulo- ja omaisuusveroa; sitä vastoin annetaan äänioikeus auliisti sellaisillekin, jotka eivät maksa penniäkään valtiolaitoksemme ylläpitämiseksi. Ettei vaan vasemmistoa mitenkään loukattaisi, on viime aikoihin saakka siedetty ihan liikuttavalla pitkämielisyydellä heidän sanomalehtiensä törkeitä sisunpurkauksia ja kaikkea pyhää rienaavaa kirjoitustapaa. Tietysti on se myös ollut se kansan "eheyttämisen" tarkoitus, joka on estänyt valtiomiehiämme tarttumasta lujin kourin asiaan, kun valkoisia työmiehiä on pakoitettu joko muuttamaan pois työmailtaan tahi alentumaan nöyryyttäviin anteeksipyyntöihin.

Nyt kun lapuanliike alkaa saada kansamme valveille ja taajat kansankerrokset ympäri maatamme ovat heränneet huomaamaan, mihin tällä tapaa ollaan menossa, ja kun täällä tehdään ponnistuksia, että maan kaikki isänmaalliset kansalaiset saataisiin liittymään yhteiseen rintamaan maahamme pesiytyneitä vallankumouksellisia ja valtiopetoksellisia voimia vastaan, niin nyt nämä kansan "eheyden" kiivailijat tekevät kaiken voitavansa häväistäkseen lapuanliikettä ja hajoittaakseen sellaista yhteistä isänmaallista rintamaa.

Minä en puolestani voi ollenkaan pitää minään ihmeellisenä sitä, että jossakin paikkakunnassa on tahdottu luottamustoimista eroamaan myös joitakin sosialidemokraatteja, vaikka Helsingin Sanomat näyttääkin pitävän kaikkia sosialisteja vallan viattomina karitsoina. Onhan se kyllä totta, että Suomen sosialidemokraattisen puolueen ainakin kaikki tunnetuimmat johtajat ovat pysyneet erillään Neuvosto-Venäjästä ja sen ruplista. Mutta varmaa on myös, että siinä puolueessa on — vieläpä vaikutusvaltaisissa asemissakin — paljon sellaisia henkilöitä, jotka mielialaltaan ja mielipiteiltään ja puhe- ja kirjoitustavaltaan varsin vähän eroavat kommunisteista. Kaikki tietävät ja he myöntävät itsekin sen, että he ovat saman Karl Marxin opetuslapsia kuin kommunistitkin ja että molempien lopullisena päämääränä on vallankumous ja niin sanotun köyhälistön diktatuuri. Kun sen lisäksi tiedetään, kuinka kynsin hampain he vastustavat kaikkia voimakeinoja kommunisteja vastaan, ei heitä edes puolueena voi pitää muina kuin kommunistien läheisinä liittolaisina. Siellä, missä tällainen käsitys sosialisteista pääsee tosiasiain valossa vakiintumaan, siellä saavat he totta tosiaan syyttää itseään, jos isänmaallinen yleisö kohtelee jotakin rivosuisempaa heidän joukossaan aivan samoin kuin kommunistia.

Suomen kansan kaikille toivottava eheytyminen ei kärsi mitään haittaa siitä, että maan isänmaalliset yhteiskuntaa säilyttävät kansalaisryhmät liittyvät yhteen niitä vastaan, joitten pää-

„Sosialidemokraattien laillisuuskäsitteet“

otsikolla varustettu kirjoitus oli lehtemme numerossa 7. Sen johdosta ovat muutamat sosialidemokraattiset sanomalehdet pitäneet suurta ääntä ja etenkin siitä syystä, että kirjoitukseen oli tullut vuosiluvun 1927 asemesta 1928. Meillä on syytä mainittuun kirjoitukseen vielä lisätä, että se oli silloinen oikeusministeri Väinö Hakkila, joka kielsi etsivää keskuspoliisia asettamasta kirjoituksessa mainittuja kommunisteja syytteeseen.

"Sosialidemokraatti" voi siis kääntyä asiassa Hakkilan puoleen, joka voi antaa siitä lähempiä tietoja. Ne, jotka tutkivat Hakkilankuljetus-juttua, voisivat samalla tutkia tämänkin asian, ja siten jälleen antaa osoituksen siitä, että laki on sama kaikille — puolueettomuutta noudatetaan.

Sanoi:

Tuli taitamattomuus-muistutusten aika, sanoi Köpi kun Lohjan vaalilautakunnan jutusta päätöksen kuuli.

Niukkasen heiniä, sanoi lapualainen kun patruunakuorman näki.

Lapuanliikkeen arkisto.

Lapuan liikkeen johto on antanut tehtäväksi OY. Yleiselle Sanomalehtitoimistolle, Helsingissä arkistoa varten koota kaikki sanomalehtilausunnot ja valokuvat, mitkä koskettelevat tätä kansanliikettä, jonkatähden kehoitetaan sanomalehdenjulkaisijoita, samatenkuin yksityisiä henkilöitä, joilla on hallussaan valokuvia talonpoikaismarssista sekä liikkeen aikaisemmista vaiheista, lähettämään ne OY. Yleiselle Sanomalehtitoimistolle Helsinkiin. Lähetysten tulee olla varustettuja päällekirjoituksella" "Lapuan liikkeen arkisto".

TILAN PUUTTEEN

vuoksi on tästä numerosta täytynyt jättää pois useita lehdellemme saapuneita ja jo ladottujakin kirjoituksia. Seuraava numero tullaan julkaisemaan aivan pian ja saavat poisjätetyt kirjoitukset siinä sijansa.

Aktivisti on maan edullisin ilmoituslehti, sillä sitä lukevat kaikki kansalaispiirit.

määränä on nykyisen yhteiskuntajärjestyksen hävittäminen ja vallankumous. Päinvastoin on sillä astuttu aimo askel eheytymistä kohden, jos päästään siihen, että vain kaksi puoluetta taistelevat keskenään. Tällä hetkellähän niitä on kokonaista kuusi. Mutta jos puolueitten lukumäärä vähenee kahdeksi, silloin katoaa samalla kaikilta lipilaareilta mahdollisuudet esiintyä jonkinlaisina heilureina näitten välissä — kärkkymässä, kumman avulla voisi paremmin pysyä pinnalla.

Vanha valkoinen.

AKTIVISTI

KOMMUNISMIA VASTAAN TAISTELEVA JULKAISU

LAPUA

Vastaava päätoimittaja: VIHTORI KOSOLA.

Ilmestyy 2 kertaa kuukaudessa.
Hinta toukok. alusta vuoden loppuun 30 mk.
Asiamiehiä otetaan kaikkialle hyvällä palkkiolla.

Konttori ja **Toimitus:**
Lapua, Nikula, puh. 52 ja 153

Irtonumero 3 mk.

Jos tahdotte olla suhteissa isänmaallisiin liikkeisiin, niin tarkistakaa ketkä ilmoittavat Aktivistissa.

Tampereella suositellaan seuraavia liikkeitä:

Kokkola 1930. Sanomalehti O.Y. Kokkolan Kirjapaino.